

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΑ'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 9 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1923

ΔΡΑΧ 35-36

Η ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ ΕΝ ΤΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

[4]

θ) *Αι Αυτόκεφαλοι Ἐκκλησίαι καὶ ἡ περὶ
διορθώσεως τοῦ ἡμερολογίου ἀπόφασις
τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας.*

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν, μόνος ἐκπροσωπῶν τὴν Ἱεραρχίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀνέμενε καὶ μετὰ τὸ ἀπὸ 23 Φεβρουαρίου τηλεγράφημα τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου μίαν ἐβδομάδα, ζητῶν ἵνα μάθῃ ἂν συμφώνησαν πᾶσαι αἱ Ἐκκλησίαι καὶ δὴ αἱ ἐπισπεύδουσιν τὸ ζήτημα. Ἀλλὰ τέλος, μὴ δυνάμενος ν' ἀναβάλῃ ἐπὶ πλέον καὶ ὑπόχρεως ὢν νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἱεραρχίας, τῇ 3 Μαρτίου, τηλεγραφικῶς ἀπαντήσας, ἐδήλωσεν ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ὀριστικῶς ἀπεδέχθη τὴν ἀπόφασιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Αὐθημερόν διὰ τηλεγραφικῆς Ἐγκυκλίου ἐξ ὀνόματος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀνεκοίνουε τὰ ἑξῆς:

«Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, συμφώνως τῇ ἀποφάσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἀπεδέχθη τὴν ὀρισθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου διορθώσιν τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου, καθ' ἣν ἡ 10 Μαρτίου τοῦ ἑορτολογίου θὰ λογισθῇ καὶ θὰ ὀνομασθῇ 23. Τὸ ἑορτολόγιον καὶ τὸ Πασχάλιον τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μένουσιν ἀμετάβλητα. Αἱ ἀκίνητοι ἑορταὶ θὰ ἑορτάζωνται κατὰ τὰς ἀνεκαθεν ὑπὸ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καθωρισμένας ἡμέρας. Κατὰ τὸ ἔτος μόνον τοῦτο, ἑξαρετικῶς, τῇ Β' Κυριακῇ τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς θὰ συνεορτασθῇ ἡ μνήμη τῶν ἁγίων τῶν ἡμερῶν 10—23 Μαρτίου τοῦ ἑορτολογίου. Τὸ Πάσχα καὶ αἱ ἄλλαι κίνηται ἑορταὶ θὰ τελεσθῶσι κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Πασχαλίου, ὀνομαζομένας μόνον διὰ τῶν ἡμερομηνιῶν τοῦ διορθωθέντος καὶ ἐν χρήσει τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἔντος Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου, ἦτοι τὸ Πάσχα θὰ ἑορτασθῇ τῇ 27ῃ Ἀπριλίου. Κατὰ ταῦτα ἀπὸ τῆς 23ης ἀρξαμένου μηνὸς Μαρτίου ἐν θὰ ὑπάρχῃ ἡμερολόγιον ἐν Ἑλλάδι διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Πολιτείαν. Ἐπεξηγηματικὴ ἐγκύκλιος ἀποστέλλεται.»

Ἡ κοινοποίησις αὕτη ἐγένετο ἀποδεκτὴ ἐν ἀπολύτῳ ὁμοφωνίᾳ ὑπὸ συμπάσης τῆς Ἱεραρχίας τῆς Αυτόκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἄτε ἀνταποκρινομένη πρὸς τὴν ὁμόφωνον ἀπόφασιν αὐτῆς, ὑπὸ σύμπαντος τοῦ ἐνοριακοῦ Κλήρου καὶ τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ. Τὴν ἐπαύριον δέ, 4 Μαρτίου, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

1. «Ἐκκλησία» Α'. 1923 ἀρ.φμ. 41, σ. 374. 5.

τηλεγραφικῶς (διὰ τῆς Κυβερνήσεως) ἀνεκοίνουε πρὸς τοὺς Πατριάρχας Ἱεροσολύμων, Ἀλεξανδρείας, Ἀντιχείας, Σερβίας καὶ τοὺς Ἀρχιεπισκόπους Κύπρου καὶ Ρουμανίας ὅτι «ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀπεδέχθη τὴν ἀπόφασιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου περὶ συνταυτισμοῦ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πρὸς τὸ πολιτικὸν ἡμερολόγιον, ὀριζομένης τῆς 10 Μαρτίου ὡς 23. Ὡσαύτως ἐτηλεγράφησε πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐδήγειν εἰς ἐφαρμογὴν τὴν περὶ ἡμερολογίου σχετικὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ». Συμφώνως δὲ τῇ ληφθείσῃ ἀποφάσει ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν ἐδημοσίευσεν τῇ 1 Μαρτίου 1924 καὶ τὴν σχετικὴν Ἐγκύκλιον «εἰς ἐκτέλεσιν τῆς περὶ διορθώσεως τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ἐν ἀρχῇ τῆς Ἐγκυκλίου ἐκτιθέμενος δι' ἑλίγων τὸ ἱστορικὸν τῆς γενομένης διορθώσεως, ἐποιεῖτο σύντομον ἱστορικὴν ἀνασκόπησιν τοῦ ἔλου ἡμερολογιακοῦ ζητήματος διὰ τῶν ἑξῆς:

«Ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ δὲν ἐπεκράτει πάντοτε τὸ αὐτὸ χρονολογικὸν σύστημα, οὐδ' ἐγένετο χρήσις ἡμερολογίου διαφόρου τοῦ ἐν τῇ χριστιανικῇ κοινωνίᾳ ἐκάστοτε ἐπικρατοῦντος, διότι τοῦτο χρησιμεύει πρὸς διακανονισμόν τοῦ ἑξωτερικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βίου, πρὸς ὃν ζητεῖ πάντοτε ἡ Ἐκκλησία νὰ προσαρμοζῇ τὸν κοινωνικὸν βίον. Ὅθεν ἡ Ἐκκλησία ἀπέκρουε τοὺς περιδεῶς παρατηρουμένους μῆνας καὶ καιροὺς καὶ ἐνιαυτοὺς καὶ νομηνίας (Γαλατ. 4,10. Κολοσ. 2,16) καὶ ἐρρυθμιζεν ἐλευθέρως τὰ εἰς τὴν τοιαύτην ἢ τοιαύτην διαίρεσιν ἢ ὀνομασίαν τοῦ χρόνου ἀναφερόμενα ζητήματα. Οὐδὲν δὲ χρονολογικὸν σύστημα ἀπέρρυσεν ἐξ ἀποφάσεως Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ οὐδὲν αὐτῶν ἀποτελεῖ θεσμὸν ἀμετάβλητον, δογματικὸν ἢ σωτηριώδη ἔχοντα χαρακτῆρα. Ἡ Ἐκκλησία, καταργήσασα τὰς κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας ἐν χρήσει αὐτῆς χρονολογίας καὶ μηνολογίας, παρεδέχθη τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον, διότι τοῦτο εὗρεν ἐπικρατοῦν ἐν τῷ Ρωμαϊκῷ Κράτει καὶ ἐν τῇ χριστιανικῇ κοινωνίᾳ. Κατ' αὐτὸ ἤρξαντο κανονίζομενα καὶ αἱ ἐκκλησιαστικαὶ ἑορταὶ, ὧν ἡ τοῦ Πάσχα, καθοριζομένη ἐν σχέσει καὶ πρὸς τὸ Ἰουδαϊκὸν ἡμερολόγιον, σοβαρὰς προνοαλεῖ ἀμφισβητήσεις καὶ διαφωνίας μεταξὺ τῶν κατὰ τόπους Ἐκκλησιῶν, χωρὶς ὅμως νὰ διασπάται ἡ ἐνότης αὐτῶν. Ἡ Α' Οἰκουμἐνικὴ Σύνοδος ἐκανόνισε τὰ τῆς ἡμέρας τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, ὀρίσασα ὅπως τοῦτο ἑορτάζεται μετὰ τὸ Ἰουδαϊκὸν Πάσχα, ἀλλὰ βεβαίως δὲν διετάχθη ὑπὸ τῆς Συνόδου ὀρισμένον χρονολογικὸν ἢ μηνολογικὸν σύστημα, ἐπὶ δύο δ' αἰῶνας ἐξηκολούθησαν αἱ διαφω-

νία μεταξύ Ρώμης ἰδία καὶ Ἀλεξανδρείας, ἔνεκα ἐσφαλμένων χρονικῶν ὑπολογισμῶν τῶν ἐν Ρώμῃ, χρησιμοποιούντων πρὸς καθορισμὸν τῆς ἡμέρας τοῦ Πάσχα ἀτελὲς σεληνιακὸν μηνολόγιον καὶ θεωρούντων τὴν 18ῃν Μαρτίου ὡς ἡμέραν τῆς ἑαρινῆς ἰσημερίας. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἔνθα ἠκμαζόν μὲν αἱ ἀστρονομικαὶ καὶ μαθηματικαὶ ἐπιστῆμαι, ἐχρησιμοποιεῖτο δὲ ἡ Διοκλητιάνειος ἢ τῶν μαρτύρων λεγομένη χρονολογία, ὠρίζετο ἀκριβέστερον καὶ ἐπιστημονικώτερον ὡς ἡμέρα ἑαρινῆς ἰσημερίας ἡ 21 Μαρτίου. Αἱ ἐκ ταούτων μεταξύ τῶν Ἐκκλησιῶν χρονικῶν ὑπολογισμῶν προερχόμεναι διαφοραὶ ἦσαν τόσον μεγάλαι, ὥστε τῇ 387 λ. χ. ἐωρτάσθη τὸ Πάσχα ἐν Ρώμῃ μὲν τῇ 21 Μαρτίου, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δὲ τῇ 25 Ἀπριλίου!»

«Αἱ διαφοραὶ αὗται μαρτυροῦσιν ὅτι ἡ περὶ τῆς ἡμέρας τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα ἀπόφασις τῆς Ἀ Οἰκουμενικῆς Συνόδου δὲν συνετέθη μεθ' ὠρισμένης καὶ διὰ πάντας ὑποχρεωτικῆς χρονολογήσεως. Μόλις δὲ κατὰ τὸν σ' αἰῶνα, διὰ τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ Πασχαλίου κανόνος, ἐπῆλθεν ἡ ποθητὴ ἑμοφωνία. Ἦτα καὶ ἡ τῆς Ἀλεξανδρείας Ἐκκλησία ἐγκατέλιπε τὴν τῶν μαρτύρων χρονολογίαν, παραδεχθεῖσα μετὰ τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιῶν τὴν νέαν χρονολογίαν ἀπὸ τῆς Γεννήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, πρὸς ἣν προσηρημόσθη καὶ ὁ Πασχάλιος κανὼν. Αἱ ἀπὸ κτίσεως κόσμου καὶ τῶν Ἰνδικτιῶνων χρονολογία ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν τῆς ἀπὸ Χριστοῦ Γεννήσεως ἐξηκολούθησαν ὑπάρχουσαι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, μὴ δὲ κατὰ τὸν ιζ' αἰῶνα δι' ἀποφάσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καταργήθη δριστικῶς ἢ χρῆσις τῆς ἀπὸ κτίσεως κόσμου χρονολογίας, ἡ δὲ τῶν Ἰνδικτιῶνων διατηρεῖται, ἀγνωσμένη ὅμως ὑπὸ τῶν πολλῶν. Σὺν τῇ χρόνῳ καὶ ἡ πρώτη τοῦ ἔτους τῆς χρονολογίας τῶν Ἰνδικτιῶνων (1 Σεπτεμβρίου) ἀντικατεστάθη διὰ τῆς 1 Ἰανουαρίου, ὡς πρώτης τοῦ ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἐπικρατήσαντος ἔτους τοῦ πολιτικοῦ ἡμερολογίου, παραμείνασα μόνον ὡς ἐκκλησιαστικὴ τελετή».

«Σκέψις δ' ἐγένετο κατὰ τοὺς μέσους χρόνους καὶ περὶ διορθώσεως τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου, διότι οἱ Ἕλληνες σοφοὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως διέγνωσαν τὴν ἔνεκα ἐσφαλμένων ὑπολογισμῶν ἐπερχομένην διαφορὰν τοῦ ἔτους τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου ἀπὸ τοῦ πραγματικοῦ, ἦτοι τοῦ τροπικοῦ ἔτους».

«Ἡ χρονικὴ διάρχεια τοῦ ἔτους, κατὰ τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον, δὲν συμπίπτει ἀκριβῶς πρὸς τὴν διάρκειαν τοῦ τροπικοῦ ἔτους, ἀλλ' ὑπερέχει αὐτῆς κατ' ὀλίγα μὲν λεπτὰ ἐτησίως, κατὰ μίαν δὲ σχεδὸν ἡμέραν ἀνὰ 128 ἔτη. Οὕτως ἀπὸ τοῦ ἔτους 325, καθ' ὃ συνεκλήθη ἡ Ἀ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, καὶ καθ' ὃ ὑπὸ τῶν Ἀλεξανδρινῶν, διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, ὑπελογίσθη ἡ 21 Μαρτίου ὡς ἡμέρα τῆς ἑαρινῆς ἰσημερίας, μέχρι σήμερον παρουσιάζεται διαφορὰ 13 ἡμερῶν. Ἡ ἰσημερία δηλονότι γίνεται κατὰ 13 ἡμέρας ἐνωρίτερον τῆς πρὸ δέκα καὶ ἑξ αἰῶνων ὑπολογισθείσης ἡμερομηνίας αὐτῆς καὶ ἐπομένως ἡ 21 Μαρτίου τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου εἶναι πράγματι κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἡ 8 Μαρτίου αὐτοῦ. Τοῦτο σημαίνει ὅτι αἱ ἀκίνητοι ἑορταί, αἱ συνδεδεμέναι μεθ'

ὠρισμένων ἡμερομηνιῶν, δὲν ἐορτάζονται σήμερον κατὰ τὰς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καθορισθείσας ἡμέρας, ἀλλὰ 13 ἡμέρας βραδύτερον, ἦτοι οὐχὶ κατὰ τὰς πραγματικὰς καὶ ἀληθεῖς αὐτῶν ἡμερομηνίας. Εἰδικώτερον δὲ προκειμένου περὶ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, τὸ ἀνωτέρω λάθος τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου καὶ ἐσφαλμένοι τινὲς ὑπολογισμοὶ τοῦ Πασχαλίου κανόνος ἀπομακρύνουσιν αὐτὴν κατὰ πολλὰς ἡμέρας ἀπὸ τῆς καθορισθείσης ὑπὸ τῆς Ἀ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου χρονικῆς βίσεως, ἐπομένως δὲν τηρεῖται ἀκριβῶς ἡ διάταξις τῆς Συνόδου. Πρὸς ἐπάνοδον εἰς τὴν κανονικὴν ἀκριβείαν δεόν νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ πραγματικὴ ἑαρινὴ ἰσημερία, διότι ὁ Πασχάλιος Ἀλεξανδρινὸς κανὼν δὲν προσέβλεψε τὴν ἔνεκα τοῦ σφάλματος τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου μετακίνησιν αὐτῆς».

«Καὶ τότε μὲν οἱ Ἕλληνες τῆς Κωνσταντινουπόλεως δὲν προέβησαν εἰς τὴν διόρθωσιν, κατὰ δὲ τὸν ιζ' αἰῶνα ἐπὶ Πάπᾳ Γρηγορίου ΙΓ' ἡ Ἐκκλησία Ρώμης προβάσα εἰς αὐτὴν συμμετέβαλε καὶ τὸν Πασχάλιον κανόνα κατὰ τὸν τρόπον ἀντιβαίνοντα εἰς τὴν διάταξιν τῆς Ἀ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ἡ μεταβολὴ δὲ αὕτη ἀποτελεῖ τὸ κυριώτατον γνώρισμα τῆς Γρηγοριανῆς χρονολογήσεως ἀπὸ ἐκκλησιαστικῆς ἐπόψεως. Ἡ Ἀ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἠθέλησε νὰ συνεορτάζωσι πάντες ἑμοὶ οἱ Χριστιανοὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τὸ Πάσχα καὶ δὴ μετὰ τὸ Ἰουδαϊκὸν Πάσχα. Ἀλλ' ἡ Γρηγοριανὴ μεταρρυθμισίς παρεβίασε τοὺς ὅρους τούτους. Ὅθεν ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία οὔτε παρεδέχθη οὔτε δύναται νὰ παραδεχθῇ αὐτὴν κατὰ τοῦτο. Αὕτη, ἄλλως τε, δὲν εἶναι ἀπηλλαγμένη ἐτέρων, κοινῶν πρὸς τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον, ἐλλείψεων, ὧν ἔνεκα καὶ ὑπὸ τῶν Δυτικῶν λαῶν ζητεῖται ἡ διόρθωσις αὐτῶν. Πάγκοινος δὲ ἀπέβη ὁ πόθος καθορισμοῦ ἀκριβοῦς τινος ἡμερολογίου ἀπηλλαγμένου τῶν ἐλλείψεων τοῦ νῦν ἐπικρατοῦντος παρὰ πᾶσι τοῖς λαοῖς πολιτικοῦ ἡμερολογίου».

«Τὰ Ὀρθόδοξα Κράτη, χάριν τῶν διεθνῶν πολιτικῶν, οἰκονομικῶν, ἐμπορικῶν καὶ πικίλων ἄλλων σχέσεων τῶν λαῶν αὐτῶν, πρὸς τοὺς λοιποὺς λαοὺς, μεθ' ὧν διατελοῦσιν ἐν ἐπικοινωνίᾳ, ἠναγκάσθησαν ν' ἀποδεχθῶσι τὸ νέον πολιτικὸν ἡμερολόγιον ὡς πρὸς τὰς ἀνωτέρω ἐξωτερικὰς σχέσεις, ἀλλ' ἔνεκα τῆς μεταξύ αὐτοῦ καὶ τοῦ ὀρθοδόξου ἑορτολογίου διαφορᾶς τῶν 13 ἡμερῶν, ἀπερίγραπτος σύγχυσις παρήχθη καὶ ἀνωμαλία οὐ μόνον ἐν τῇ κοινωνικῇ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ βίᾳ, ἐντεῦθεν δὲ καὶ βλάβη θρησκευτικῆ καὶ ἠθικῆ καὶ κίνδυνος ἀποξενώσεως τῶν ὀρθοδόξων λαῶν ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπειδὴ δὲ τὸ πολιτικὸν ἡμερολόγιον, ὀριστικῶς ἐπικρατήσαν ἐν ταῖς Πολιτεταῖς τῶν Ὀρθοδόξων λαῶν, δὲν ἦτο δυνατόν ν' ἀρθῇ, αἱ Ἐκκλησίαι αὐτῶν δὲν ἠδύναντο νὰ μείνωσιν ἀδιάφοροι πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο, ἐπιτακτικῆ δὲ ἀνάγκῃ ἐπέβαλε τὴν διόρθωσιν τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου. Πρὸς τοῦτο πλείστοι διεσχέθησαν συζητήσεις καὶ ἐπιστημονικαὶ ἐγένοντο μελέται, ἀπεδείχθη δὲ καὶ ἀνωμολογήθη παρ' ἀπάντων ὅτι οὐδὲν ἀπολύτως δογματικὸν ἢ κανονικὸν κώλυμα ὑπάρχει πρὸς διόρθωσιν αὐτοῦ. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ ριζικὴ διόρθωσις, πρὸς πρόληψιν τῆς περαι-

τέρω συγχύσεως τῶν ὀρθοδόξων λαῶν ἀπεφασίσθη ἡ ἄρσις τῆς διαφορᾶς τῶν 13 ἡμερῶν, ἀποτελοῦσα τὴν δάσιν τῆς διορθώσεως τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου. Ἐπετεύχθη δὲ αὕτη διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὅπως ἢ κατὰ τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον 10 Μαρτίου τοῦ ἐτους τούτου λογισθῆ, ὀνομασθῆ καὶ ἑορτασθῆ ὡς 23 Μαρτίου».

«Κατὰ τὴν διόρθωσιν ταύτην τοῦ ἐν χρήσει τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου, εἰς τὸ ἐξῆς ἐν μόνον ἐν Ἑλλάδι θὰ ὑπάρχῃ ἡμερολόγιον διὰ τε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ διὰ τὴν Πολιτείαν. Αἱ ἀκίνητοι ἑορταὶ θὰ συμπίπτωσι καὶ θὰ ἑορτάζωνται κατὰ τὰς ἀνάγκας ὑπὸ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καθ' ἑαυτὰς ἡμερομηνίας, αἱ δὲ κινηταὶ ἑορταὶ κατὰ τὰς ἐν τῷ Πατριαρχίῳ ἡμέρας, ὀνομαζομένους ὅμως διὰ τῶν ἡμερομηνιῶν τοῦ διορθωμένου ἡμερολογίου».

Περαιτέρω καθορίζοντο λεπτομερεῖαι τινες τῆς πρώτης ἐφαρμογῆς τῆς γενομένης μεταβολῆς καὶ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς μνήμης τῶν ἁγίων τῶν συγχωνευθεισῶν ἡμερῶν 10—23 Μαρτίου ἑορτολογίου, ἐπαφιεμένου τοῦ κανονισμοῦ ἄλλων λεπτομερειῶν ἐν συνεννοήσει μετὰ τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιῶν εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. «αὐστηρῶς μὲν ἐχομένους τῶν ἱερῶν παραδόσεων τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, τῆς σωτηρίας δὲ καὶ προκοπῆς τῆς ἐπὶ τὸ κρεῖττον τοῦ ὀρθοδόξου ἐλληνικοῦ λαοῦ προμυθουμένης».

Ταῦτα ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν ἐξ ὀνόματος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου διὰ τῆς Ἐγκυκλίου ἀνεκοίνου πρὸς τὸν λαόν, ὃ δὲ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης διὰ γράμματός αὐτοῦ ἀπὸ 8 Μαρτίου 1924 ἀνεκοίνου πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἐκτενέστερον τὰ τηλεγραφικῶς διαδιδασθέντα. «Ἐπιθεβαιωτικῶς, ἔλεγε, τοῦ ἀπὸ κγ' παρελθόντος μηνός, ἀρμυδίως διαδιδασθέντος σχετικῶς τηλεγραφήματος ἡμῶν, ἀσμένως ἀνακοινοῦμεθα καὶ διὰ τῆς παρουσίας ἐπιστολῆς ἡμῶν τὴν ληφθεῖσαν ἤδη συνοδικῶς ὀριστικὴν ἀπόφασιν ὑπὸ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας περὶ εἰσαγωγῆς ἀνυπερθέτως ἀπὸ τῆς 10ης Μαρτίου ἐν. ἐτους τοῦ νέου ἡμερολογίου καὶ εἰς τὸ τῆς Ἐκκλησίας ἑορτολογίου διὰ πάσας τὰς ἀκινήτους ἑορτάς, πλὴν τοῦ Πασχαλίου, μέχρι τῆς ὀριστικῆς τούτου διευθετήσεως. Γνωσιν τῆς ἀποφάσεως ἤδη δι' ἐπιστολῶν καὶ ἐγκυκλιῶν ἔλαβον πᾶσαι αἱ λοιπαὶ ἀδελφαὶ Αὐτοκέφαλοι Ἐκκλησίαι καὶ πᾶσαι αἱ ἐν τῷ θεοσώστῳ Βασιλείῳ τῆς Ἑλλάδος Μητροπόλεις, Ἐπισκοπαὶ καὶ Ἱεραὶ Πατριαρχικαὶ καὶ Σταυροπηγιακαὶ Μοναί. Ἐχόντες τὴν πεποιθῆσιν ὅτι πλὴν τῆς ἀδελφῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἣτις ἀπεδέξατο ἤδη τελειωτικῶς τὴν πρότασιν ἡμῶν περὶ ἐνάρξεως τῆς προσαρμογῆς ταύτης ἀπὸ 10ης Μαρτίου ἐν. ἐτους, καὶ αἱ λοιπαὶ ἀδελφαὶ Ἐκκλησίαι, αἶτε ἀποδεξάμεναι πλήρως τὰς περὶ τοῦ ἡμερολογίου ἀποφάσεις τοῦ Πανορθοδόξου Συνεδρίου καὶ αἱ διάφορον σχοῦσαι ἄχρι τοῦδε περὶ τοῦ θέματος τούτου ἀντίληψιν, προφρόνως μέλλουσιν εἰσαῆξιν καὶ αὐταὶ πᾶσαι τὸ νέον ἡμερολόγιον παρ' ἑαυταῖς κατὰ τὴν ὡς ἄνω ἡμερομηνίαν χάριν τῆς τηρήσεως τῆς κοινοῦς ἐνότητος καὶ ἀρμονίας, ὑποδεικνύομεν οὐχ ἤττον

τὴν ἀνάγκην ὅπως καὶ ἡ ὑμετέρα Μακαριότης συμβάληται ἐγκαίρως καὶ πειστικῶς ὅπου δεῖ πρὸς τὴν εὐκταίαν ταῦτόχρονον ἐφαρμογὴν».

Ἐκπληρῶν τὴν τελευταίαν ταύτην παράκλησιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν ἔγραψε τῇ 12 Μαρτίου 1924 πρὸς τοὺς Πατριάρχας καὶ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Κύπρου, ἀγγέλλων τὴν ἐφαρμογὴν τῆς διορθώσεως τοῦ ἡμερολογίου καὶ παρακαλῶν ὅπως καὶ ἐκεῖνοι δεχθῶσιν αὐτήν. «Ὅτι μὲν, ἔλεγεν, ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη ἐπέβαλε τὴν διόρθωσιν τοῦ ἐν χρήσει τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡμερολογίου, δογματικῶς τε καὶ κανονικῶς ἀκώλυτος ὄσαν, πολλάκις τῇ Ὑμετέρᾳ Μακαριότητι ἐξ ὀνόματος τῆς ἡς, θεῖω ἐλέει, προεστάμεθα Ἱερᾶς Συνόδου τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας καὶ κατ' ἀπόφασιν αὐτῆς ἐγνωρίσαμεν. Ἀποδεξάμενοι δὲ καὶ τὴν γνώμην περὶ τῆς διὰ Συνοδικῆς ἀποφάσεως τῆς καθόλου Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ρυθμίσεως τοῦ ὅλου ζητήματος, παρεκαλέσαμεν τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα εἰς μὲν τὴν μέλλουσαν τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν Σύνοδον ἀνατεθῆναι τὴν ἐξέτασιν καὶ διόρθωσιν τοῦ Πασχαλίου κανόνος, συμφώνως τῇ ἀπόφασί τῆς Α'. Οἰκουμενικῆς Συνόδου, διορθωθῆναι δὲ κατὰ τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον, πρὸς ἄρσιν τῆς συγχύσεως τῶν ὀρθοδόξων λαῶν, σκανδαλιζομένων ἐκ τῆς διαφορᾶς τῶν ἡμερολογίων καὶ κινδυνευόντων ἀποξενωθῆναι τῆς Ἐκκλησίας. Νῦν δὲ ἀδελφικῶς τῇ Ὑμετέρᾳ Μακαριότητι γνωρίζομεν, ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, οὐκ ἐπ' ἀθετήσει τῶν ὑπὸ τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου νενομοθετημένων, ἀλλὰ τῆς σωτηρίας καὶ τῆς προκοπῆς τῆς ἐπὶ τὸ κρεῖττον τῶν ὀρθοδόξων προμυθουμένη, ἀπαραίτητον ἔκρινε, μετὰ συναίνεσιν καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τὴν κατὰ τὸν ἄνω τρόπον διόρθωσιν τοῦ ἐν χρήσει τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου, ὡς καὶ ἡ ὠδὲ ἔγκλειστος Συνοδικὴ Ἐγκύκλιος παραδηλοῖ, ἀπεκδέχεται δὲ καὶ τὴν ἐν τούτῳ συμφωνίαν τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, προθύμως ἔχουσα συνεργῆσαι εἰς τὴν ἐν Συνόδῳ τῆς καθόλου Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐξέτασιν καὶ διόρθωσιν τοῦ Πασχαλίου κανόνος».

Εἰς τὸ γράμμα τοῦτο τοῦ Προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὃ μὲν Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Κύριλλος ἀπαντητικῶς ἐτηλεγράφη τῇ 10)23 Μαρτίου ὅτι ἐφηρμόσθη τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἡ περὶ ἡμερολογίου ἀπόφασις, ὃ δὲ Σερβίας Δημήτριος δραδύτερον (10 Μαΐου) ἐτηλεγράφη διὰ τῆς Σερβικῆς Πρεσβείας πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν, ὅτι ἐπειδὴ μικρὸν διάστημα ὑπῆρξεν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, δὲν ἐγένετο δυνατὸν νὰ εἰσαχθῆ τὸ νέον ἡμερολόγιον, ἀλλ' εἶναι πιθανὸν ὅτι θὰ εἰσαχθῆ μετὰ τὴν σύγκλησιν τῆς συνελεύσεως τῶν Ἀρχιερέων»¹ Εἶναι ὅμως γνωστὸν ὅτι ἡ Σερβικὴ Ἐκκλησία δὲν προέβη εἰσέτι εἰς τοῦτο ἕνεκα ἰδίων ἐσωτερικῶν λόγων, ἡ δὲ Ρουμανικὴ Ἐκκλησία ἀντιθέτως ἐζήτησε νὰ ἐφαρμόσῃ οὐχὶ τὴν τελευταίαν ἀπόφασιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἀλλὰ τὴν ἀπό-

1. «Ἐκκλησία», Δ, 1924, ἀριθ. 41, σ. 371 ἐξ.

1. «Ἐκκλησία Α'. 1923—4, ἀριθμ. 51, σ. 466.

φασιν μάλλον τού Πανορθόδοξου Συνεδρίου, τὴν ἀναφερομένην, δηλονότι, καὶ εἰς τὴν μεταβολὴν τοῦ Πασχαλίου. Ὁ Πριμάτος τῆς Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας δι' Ἐγκυκλίου αὐτοῦ ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1924 πρὸς τοὺς Πρόεδρους τῶν Ἀυτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν καὶ ἰδίᾳ πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀπὸ 17 Δεκεμβρίου 1923 γράμματος τούτου, ἐδήλου ὅτι ἡ ὑπ' αὐτὸν Ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ συνεδίᾳ τῆς 13 26 Ἰουνίου 1924 ἀπεφάσισε τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νέου τροποποιημένου ἡμερολογίου τὴν 1)14 Ὀκτωβρίου 1924, «Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὸν ἑορτασμόν τοῦ Ἁγίου Πάσχα, ἐθέσπισεν «ὅπως μὴ ἐπενεχθῆ οὐδεμίαν τροποποίησιν εἰς τὰ ἐν Νικαίᾳ κεκαυνομένην, εἰμὴ ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ νέου τροποποιημένου ἡμερολογίου, ὡς καὶ πᾶσαι αἱ κανονικαὶ τε καὶ λειτουργικαὶ διατάξεις, αἱ ἔχουσαι σχέσιν πρὸς αὐτὸ κανονίζονται κατὰ τὰ ἐν Νικαίᾳ θεσπισθέντα, συνεπῶς τὸ Πάσχα θὰ ἑορτασθῆ κατὰ τὸ παλαιὸν Πασχάλιον, μετατοπιζόμενον μόνον ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ νέου ἡμερολογίου». Εἰς ταῦτα ὁ Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας προσέθετεν «Ἐλπίζομεν δὲ ὅτι εἰς τὸ μέλλον θὰ συνέλθῃ Ὁρθόδοξος Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, ἣτις θὰ ἐπικυρώσῃ τὴν τροποποίησιν ταύτην, τὴν ἐπιβαλλομένην ἐκ τῆς ἐπιστημονικῆς πραγματικότητος καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν τῶν Κρατῶν ἐν οἷς ζῶμεν».

Ἀντιθέτως ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Φώτιος, ἀπαντήσας τῇ 20 Ἀπριλίου 1924, ἐδήλου ὅτι ἡ Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας «οὐδεμίαν οὐδαμῶς ἐβλεπεν ἀνάγκην, ἀλλ' οὐδ' ἀπλῶς περιστάσεων συνθήκην ἢ φερόν ἐπιβάλλουσαν τὴν διόρθωσιν τοῦ ἐν χρήσει τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας ἡμερολογίου», ὁμοίως δὲ καὶ τὰ λοιπὰ Πατριαρχεῖα, ὑφ' ὧν προϋτείνετο «συγκρότησις Συνόδου πασῶν τῶν Ἀγιωτάτων Ἐκκλησιῶν τοῦ Θεοῦ, μόνης δυναμένης ἀρμοδίως καὶ ὀριστικῶς ἀποφύνασθαι. Τὸ ὅτι σκανδαλίζονται οἱ ὀρθόδοξοι λαοὶ ἐκ τῆς ὑπάρξεως δύο ἡμερολογίων καὶ κινδυνεύουσιν ἀποξενωθῆναι τῆς Ἐκκλησίας, σημαίνει ὅτι δογματικῶς καὶ κανονικῶς δὲν εἶναι ἀκώλυτος ἢ διόρθωσις καὶ ὅτι ἀκριβῶς διὰ τοῦτο δὲν ἔπρεπε νὰ στηριχθῆ ἢ ἀπόφασιν εἰς μόνον τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, τὸ ὑπὸ περιστάσεις δεινὰς διατελοῦν, ἀγνωστον δὲ τις Ἀρχιερεὺς γράψας πρὸς τὸν Πατριάρχην Φώτιον περὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος «ἐπὶ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος δοκεῖ τὴν περὶ «διορθώσεως» πρωτοβουλίαν ἀναφέρειν», προσέθετεν ὁ Πατριάρχης, ὅστις καταλήγων ἐδήλου, «Ἀνακεφαλαιοῦντες δὲ τ' ἀνωτέρω, Μακαριώτατε ἐν Κυρίῳ ἀδελφέ, γνωρίζομεν τῇ Ὑμετέρᾳ Μακαριότητι ὅτι ἡ καθ' ἡμᾶς Ἱ. Σύνοδος τὴν μὲν «διόρθωσιν» ἣν τεθεσπισμένην ἤδη ἀγγέλλει ἢ περὶ αὐτῆς ἀποκρούει, ἐτοίμως μέντοι ἔχουσα συνεξετάσαι τὰ κατ' αὐτὴν ἐν προσήκοντι τόπῳ καὶ χρόνῳ μετὰ τῶν ἀδελφῶν Ἀγιωτάτων Ἐκκλησιῶν, ἐμμένουσα δ' ἐν τοῖς πρότερον περὶ τούτου προδεδογμένοις, προτείνει καὶ αὐθις τὴν συγκρότησιν Συνόδου ἢ μεγάλης τοπικῆς ἢ Οἰκουμενικῆς, ἥσπερ ἄνευ οὐδεμίαν περὶ καθεστῶτος κοινού τῇ ὅλῃ Ἐκκλησίᾳ εἴτε γνώμη εἴτ' ἀπο-

φασιν μονομερῆς ἔσται ἢ λογισθήσεται ἔγκυρος κανονικῶς καὶ τῇ ἀπαραιτήτῳ ἰσχύϊ κατωχυρωμένην.

«Ὅστις οὖν γνώμης ἔχουσα ἢ καθ' ἡμᾶς Ἀγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ οὐ σμικρὰν ἠρύσατο τὴν παραμυθίαν ἀπὸ γε τῆς θεβαιώσεως τῆς Ὑμ. Μακαριότητος ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «προθύμως ἔχει συνεργῆσαι εἰς τὴν ἐν Συνόδῳ τῆς καθ' ὅλου Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας ἐξετάσιν καὶ τὴν διόρθωσιν τοῦ Πασχαλίου κανόνος» καὶ τοι γὰρ ρητῶς καὶ ἐκπεφρασμένως ἀποκλείει πᾶσαν ἀθέτην κανόνων, ἐλπίζει ὅμως ὅτι πολλὰ μὲν τὰ δεῖνὰ προληφθήσεται, πολλὰ δὲ τὰ ὠφέλιμα ὑποδειχθήσεται καὶ τῇ θεῷ Χάρει καθορισθήσεται ἐν Συνόδῳ τοιαύτη ἐγκαιρῶς συγκροτουμένη καὶ ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι συνδιασκεπτομένη».

Ἄλλαις λέξεσιν ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Φώτιος ἐνέμενεν εἰς τὴν δεδηλωμένην αὐτοῦ γνώμην περὶ τῆς λύσεως τοῦ ζητήματος δι' Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Οὐχ ἦν τὸν ἐπέτρεφεν, ὡς εἶπομεν, εἰς τὰς ἐκτὸς τῆς Αἰγύπτου παροικίας τῆς δικαιοδοσίας αὐτοῦ ἵνα ἐφαρμόζῃ τὴν γενομένην διόρθωσιν τοῦ ἡμερολογίου.

Ὁ δὲ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Δαμιανός, μετὰ τὸ Πάσχα ἀπαντήσας, τῇ 6 Μαΐου 1924, ἔγραψε πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον τὰ ἑξῆς:

«Προσσχῆς τῆς δεούσης ἡξιώθη ὑφ' Ἡμῶν τε καὶ τῆς περὶ Ἡμᾶς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τὰ τε ἀπὸ ἱβ' μηνὸς παρελθόντος Μαρτίου (ν. ἡ.) γράμματα τῆς Ὑμετέρας ἐπιποθῆτου ἡμῖν Μακαριότητος καὶ ἡ ἐγκλειστος ἐν αὐτοῖς Συνοδικὴ ἐγκύκλιος ἀγγέλλουσα μὲν ἡμῖν ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εὐλημμένην ἀπόφασιν περὶ διορθώσεως τοῦ ἐν χρήσει ἡμερολογίου τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, δογματικῶς καὶ κανονικῶς μὴ κωλυμένης, παραμειναντος ἀθίκτου τοῦ Πασχαλίου κανόνος, ἐξηγουσα δὲ τοὺς λόγους δι' οὓς ἐπὶ τὴν ἀνω διόρθωσιν προῦδη.

Διὰ τὰς παρεμπεισοῦσας δ' ἑορτὰς τοῦ θεοῦ Πάσχα σήμερον δυνάμενοι ἀπαντῆσαι, γνωστὸν ποιούμεθα τῇ Ὑμετέρᾳ ἀγαπητῇ Μακαριότητι, ὅτι ἡ Ἀγιωτάτῃ Μητρί τῶν Ἐκκλησιῶν ἐξετίμησε μὲν τοὺς λόγους, δι' οὓς ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἀγιωτάτης ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας ἦν ἠναγκασμένη προδῆναι ἐπὶ τὴν ἀνω τοῦ ἐν χρήσει ἡμερολογίου τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας διόρθωσιν, πρὸς ἄρσιν τῆς συγχύσεως τοῦ φιλοθρήσκου Ἑλληνικοῦ λαοῦ, οὐκ ὀλίγον σκανδαλιζομένου ἐκ τῆς διαφορᾶς τοῦ πολιτικοῦ καὶ ἐκκλησιολογίου, ἀδυνατεῖ μέντοι αὕτη, ἐν γε τῷ παρόντι καὶ μέχρις ἄρσεως τῶν κωλυόντων αὐτὴν λόγων, ἀποδεχθῆναι τὴν ἀνω διόρθωσιν, διὰ τε τὴν γνωστὴν μειονεκτικὴν θέσιν, εἰς ἣν τίθησιν αὐτὴν ἐναντι τῶν Λατίνων ἐν τοῖς Παναγίαις Προσκυνήμασι καὶ τοὺς ἐκ τοῦ προσηλυτισμοῦ κινδύνους».

Κατὰ ταῦτα ὅλως διάφορος ὑπῆρξεν ἡ στάσις τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ. Ἐθεώρει ὀρθὴν καὶ δεδικολορημένην τὴν γενομένην διόρθωσιν τοῦ ἡμερολογίου, ἐνεκα ὅμως τοπικῶν λόγων, ἠδυνάτει, ἐν γε τῷ παρόντι, καὶ μέχρις ἄρσεως τῶν κωλυμάτων, ν' ἀποδεχθῆ αὐτὴν.

1. «Ἐκκλησία» Β', 1924 ἀριθμ. 18, 19, σελ. 138, 139.

1. «Ἐκκλησία» Α', 1924, ἀριθμ. 4, σ. 25.

1) **Ἀντιδράσεις κατὰ τῆς γενομένης διορθώσεως τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου**

Δυστυχῶς, ἡ ἀπὸ ἐτῶν ἤδη ὑφισταμένη πολιτικὴ ἐσωτερικὴ κρίσις, ἣτις ἀπέληξεν εἰς σοβαρὰν πολιτικακὴν μεταβολήν, ἦτο: εἰς τὴν κατάργησιν τῆς Βασιλείας καὶ τὴν ἀνακήρυξιν τῆς Δημοκρατίας, συμπεσοῦσα πρὸς τὴν ἡμερολογιακὴν μεταβολήν, παρέσχεον ἀφορμὴν εἰς τινὰς διωξ. παραστήσωσι τὴν Δημοκρατίαν ὡς βία ἐπιβαλοῦσαν τὴν ἡμερολογιακὴν μεταβολήν¹. Ἄλλ' ἡ πρώτη ἀπόφασίς περὶ ἡμερολογίου εἶχε ληφθῆ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας πρὸ ἐνός καὶ πλέον ἔτους (18 Ἀπριλίου 1923) οὐδεμίαν δὲ εἶχε σχέσιν πρὸς τὴν κατὰ Μάρτιον τοῦ 1924 γενομένην πολιτικακὴν μεταβολήν. Δυστυχῶς ὁμοῦ διετέθησαν τινες δυσμενῶς πρὸς τὴν ἡμερολογιακὴν μεταβολήν, ἕνεκα τῆς προσδοθείσης εἰς τὸ ζήτημα πολιτικῆς χροιάς, ἕτεροι δ' ἐσκανδαλίσθησαν διὰ τὴν στάσιν ἰδίως τοῦ Πατριάρχου Φωτίου, ὅστις πιστεύσας, δυστυχῶς, ὅτι «δυνάμει βίας ὑλικῆς» ἐπεβλήθη ἡ διόρθωσις, ὡς ἔγραφε βραδύτερον, ἐν τῷ ζήλῳ αὐτοῦ δὲν ἐδίστασε νὰ ἐνθαρρύνῃ ἀπλοῦχοὺς τινὰς ἀνθρώπους, ἀπαντήσας, παρὰ τὰ κεκάνονισμένα, εἰς τηλεγράφημα αὐτῶν, καὶ ἕτεροι πάλιν ἐνόμισαν ὅτι διὰ τῆς γενομένης μεταβολῆς κατεπατήθησαν διατάξεις τῆς Ἀ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἠναγκάσθη νὰ ἐκδώσῃ τῇ 8 Ἀπριλίου 1924 παραινετικὴν Ἐγκύκλιον πρὸς τὸν λαόν. Ἐξέθετε δι' ὀλίγων τὴν ἱστορίαν τοῦ ζητήματος, ἵνα δεῖξῃ ὅτι ἡ μεταβολή, μὴ προσκρούσασα εἰς τὰ δόγματα καὶ τὰς παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας, ἐγένετο χάριν αὐτοῦ τοῦ λαοῦ, ὅτι «ἐνήργησεν ἡ ὀλομέλεια τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἄνευ ἐπεμβάσεώς τινος τῆς κοσμικῆς Ἀρχῆς ἢ ἐξουσίας, ἀλλ' αὐτοδούτως, περιεσκεμμένης, ἀνταποκρινομένη εἰς τὴν πολλαχόθεν ἐκδηλωθεῖσαν ἀνάγκην... ἀποβλέπουσα εἰς τὸ καλῶς νοούμενον ἡθικὸν καὶ θρησκευτικὸν συμφέρον τῶν πιστῶν αὐτῆς τέκνων, ἅτινα ἐκ τούτου ἔσπευσαν πρὸς τὴν ἀπόφασιν ταύτην τῆς Ἱεραρχίας νὰ συμμορφωθῶσιν, ἐξαιρέσει εὐαριθμῶν τινῶν, στερουμένων τοῦ αὐτῆς ἐπίγνωνσιν ζήλου οὗτοι εἴτε ἐκ παρενοήσεως, εἴτε ἐκ κακῆς ἀντιλήψεως παρέδωσαν ἑαυτοὺς εἰς ἀνθρώπους θελήσαντας νὰ ἐκμεταλλεῦθωσι, δυστυχῶς, αὐτοὺς δι' ἄλλοτρίους σκοπούς»².

Ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Φώτιος ἐπέμεινε ζητῶν τὴν σύγκλησιν τῆς Συνόδου, ἀπέστειλε δὲ κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1924 εἰς Ἀθήνας τὸν Μητροπολίτην Νουβίας (νῦν Ἐρμουπόλεως), Νικόλαον μετὰ γράμματος ἀπὸ 17 Ἰουνίου 1924, ἐν ᾧ ὠμίλει περὶ τῆς «δυνάμει ὑλικῆς βίας» ἐπιβληθείσης διορθώσεως τοῦ ἡμερολογίου, ἀλλ' ἤδη καὶ πρὸ τούτου καὶ αὐθις ὑπεστηρίχθη ἐξ Ἀθηνῶν ἡ σύγκλησις αὐτῆς. Τῇ 12 Μαΐου ἢ εἰς ἕκτακτον συνελευθῶσα συνεδρίαν Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀπεφάσισεν, ὡπως ἀναθέσῃ εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πρόεδρον αὐτῆς ἐν ἀντιπροσωπεύσει τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ μελλούσῃ Συνόδῳ, τοῦτο δὲ ἀνεκοινώθη καὶ τῷ Οἰκουμενικῷ Πα-

τριάρχῳ Γρηγορίῳ ζ', ὅστις διὰ γραμμάτων αὐτοῦ πρὸς τὰς Ἀυτοκεφάλους Ἐκκλησίας, ἀπὸ 3 Ἰουνίου 1924, ἀνεκοινώσεν ἀπόφασιν περὶ συγκλήσεως ἐν Ἱεροσολύμοις Συνόδου τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τῷ ἐπομένῳ ἔτει, ἐπὶ τῇ χιλιοστῇ ἐξακοσιοστῇ ἐπετείῳ τῆς Ἀ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου (325-1925). Καὶ πρὸς τὸν Πατριάρχῳ Φώτιον ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν γράφας τῇ 9 Ἰουλίου 1924 ἐξέφραζε τὴν μεγάλην αὐτοῦ χαρὰν, ἐπὶ τῇ συγκλήσει τῆς Συνόδου¹.

1. Παρατιθέμεθα ἐνταῦθα ὀλίγηρον τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἔχουσαν ὡς ἑξῆς:

Ἄγιθ. { Πρωτ. 1121.
Διεκπ. 601.

Μακαριώτατε Πάπα καὶ Πατριάρχα τῆς Μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Αἰγύπτου, κύριε Φώτιε τὴν ἡμετέραν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι ὑπερῆδιστα προσαγορούμενοι.

Ὡς ἤδη ἀπὸ δωδεκάτης τοῦ μηνὸς Μαρτίου ἐπιστείλαντες τῇ ἡμετέρᾳ Μακαριότητι ἐδηλώσαμεν, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πάνυ προθύμως ἔχει συναρτῆσαι εἰς τὴν ἐν Συνόδῳ τῆς καθ' ὄλου Ἐκκλησίας ἐξετάσιν τοῦ Πασχαλίου Κανόνος

Ἡ Ἀπαντητικῶς δὲ ἡ ἡμετέρα Μακαριότης γράψασα τῇ 1 Ἀπριλίου μηνὸς ἀδελφικῶς ἠξίωσε τὸ ὄλον συνεξατασθῆναι ἐν Συνόδῳ ζήτημα τοῦ ἡμερολογίου, ἅμα δὲ πάνυ ἐπαινετικῶς μετὰ τῶν Ἀγιωτάτων Πατριαρχῶν Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων ἐζήτησε παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχεῖου τὴν Σύγκλησιν Συνόδου κατὰ τὸ ἐνεστώδες ἔτος. Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης διὰ τῶν ἀπὸ γ' τοῦ μηνὸς Ἰουνίου γραμμάτων αὐτοῦ ἐκάλεσε τὴν Σύνοδον ἐν Ἱεροσολύμοις κατὰ τὸ ἐπίον ἔτος ἐπὶ τῇ 15^ῃ ἑκατονταετηρίδι τῆς Ἀ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

Τῇ διαγνώμῃ δὲ στοιχοῦντες τῆς περὶ ἡμᾶς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας, ἐναγχοὺς αὐθις θεῆς χάριτι συνελθοῦσης, προθύμως ἀπεδεξάμεθα τὴν κλήσιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχοῦ, γνωρίζομεν δὲ καὶ τῇ ἡμετέρᾳ Μακαριότητι τὴν ἀποδοχὴν ταύτην ἐν πολλῇ τῇ εὐχαριστίᾳ πρὸς τὸν Κύριον, τὸν καταξιόυντα αὐθις τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἰδεῖν θεολέκτους τῶν Ἀρχιερέων αὐτῆς Συνόδου. Πάντως ἀποδεχθήσεται τὴν κλήσιν καὶ ἡ ἡμετέρα Μακαριότης, ἐν δὲ τῇ μελλούσῃ ταύτῃ Συνόδῳ συνεξατασθήσεται πᾶν προβληθῆσομενον ζήτημα.

Ὡς δὲ καὶ τῷ Ἱερωτάτῳ Μητροπολίτῃ Νουβίας κύριε Νικόλαῳ, κομισαντι ἡμῖν προφρόνως τὰ ἀπὸ 15^ῃ Ἰουνίου γράμματα τῆς ἡμετέρας Μακαριότητος, παρεδηλώσαμεν, ἡμεῖς οὐδέποτε ἐπαύσαμεν τὴν συγκρότησιν μεγάλης Συνόδου ἐπιποθοῦντες, οὐ μὴν δ' ἀλλὰ, ὡς καὶ ἐν τῷ πορκαθόντι τηλεγραφικῶς καὶ δια γραμμῶν ἐζητήσαμεν, καὶ προδιασκεφθῆναι μετὰ τῆς ἡμετέρας Μακαριότητος καὶ τῶν λοιπῶν Προέδρων τῶν Ἀγιωτάτων Ἐκκλησιῶν πρὸς ἐξετάσιν τῶν ἰδίας χρηζόντων μελέτης ἐτοίμους πάντοτε ἔχομεν. Καὶ περὶ ὧν μὲν ἀπὸ στόματος ἀνήγγειλεν ἡμῖν ὁ εἰρημένος ἀγαπητὸς ἐν Κυρίῳ ἀδελφός, παρεκαλέσαμεν αὐτὸν ἐπιστεῖλαι τῇ ἡμετέρᾳ Μακαριότητι. Βεβαιούσθω δὲ ἡμεῖς, ὡς ἀπὸ μακροῦ ἡμᾶς καλῶς εἰδυῖα, ὅτι τῆς εἰρήνης τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμεῖς οὐδὲν οὐδέποτε προετιμήσαμεν, οὐδέ γε προετιμήσομεν, τοῦ Οὐρανοῦ Πατρὸς τῆς εἰρήνης καὶ ἀγάπης ἐδδοκοῦντος. Οἴδαμεν δὲ καὶ τὴν ἡμετέραν Μακαριότητα τὴν εἰρήνην καὶ φιλοῦσαν καὶ δῶκουσαν, κατὰ τὸν Ἀπόστολον.

Ὅθεν καὶ παρακαλέσαμεν πολλὰκις αὐτὴν καὶ ἀντιβολοῦμεν αὐθις μὴ λογιζέσθω τὸ παρεμπεσόν ἀνά μέσον τῶν Ἐκκλησιῶν ζήτημα τοῦ ἡμερολογίου ἄλλως ἢ ὡς ἐλογίσαντο οἱ πρὸ ἡμῶν ἐν Κυρίῳ τὸ πάλαι προστάτες τῶν Ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν καὶ δὴ καὶ οἱ αἰσιδιοὶ Πάπα καὶ Ἀλεξανδρείας τὰς ἀνά μέσον τῶν Ἐκκλησιῶν παρεμπεσοῦσας παραπλησίας καὶ πολλῶν σπουδαιοτέρων διαφορᾶς, ὡς οὐχ ἱκανὰς τὴν τῶν Ἐκκλησιῶν δηλονότι ἐνόηται διασπᾶσαι. Ἐπὶ αἰῶνάς ποῦ δύο μετὰ τὴν Ἀ Οἰκουμ. Σύνοδον οἱ τῆς τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας προϊστά-

1. «Ἐκκλησία» Α 1923-4, ἀριθμ. 47, σ. 421. 2.
2. «Ἐκκλησία» Α, 1924, ἀριθμ. 46, σ. 411.12.

Δυστυχώς ἡ μὲν πραγματοποιήσις τῆς συγκλήσεως τῆς Συνόδου ἀπεδείχθη ἐκ τῶν πραγμάτων ἀνέφικτος, εἰς τοὺς ἀντιδρώντας δὲ κατὰ τῆς διορθώσεως τοῦ ἡμερολογίου προστετέθησαν Ἀγιορεῖται τινες μοναχοὶ «Ζηλωταί» ἀποκληθέντες, ἀλλὰ ζήτησαν οὐ κατ' ἐπίγνωσιν ἔχοντες¹. Στόχος δὲ τῶν ἐπιθέσεων αὐτῶν ἀπέδωκε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν. Εἰς τὴν κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1924 συνελθούσαν εἰς τακτικὴν συνέλευσιν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας ὑπεβλήθη ὑπόμνημα τῶν «παλαιοημερολογιτῶν» κληθέντων, δι' οὗ παρίστατο ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν ὡς μὴ ὀρθῶς δῆθεν ἐνεργήσας ἐν τῷ ζητήματι τοῦ ἡμερολογίου. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος παρεκάλεσεν ν' ἀναγνώσθωσι τὰ Πρακτικὰ τῶν σχετικῶν συνεδριῶν τῆς Ἱεραρχίας, τούτου δὲ γενομένου ἡ Ἱερά Σύνοδος μετ' ἀγανακτικῆς ἀπερίριψε τὸ ὑπόμνημα, ἀποφανθεῖσα ὅτι «**ὀρθῶς καὶ κανονικῶς διεξήχθη τὸ ζήτημα**»².

Οἱ Πατριάρχαι Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων διὰ κοινῶν γράμματος αὐτῶν πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν, κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1924, ἐγνώρισαν ὅτι ἐγραψαν πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, συνιστώντας τὴν σύγκλησιν τῆς Οἰκουμενικῆς ἢ Μεγάλης Τοπικῆς Συνόδου καὶ ἠξίωσαν ἀδελφικῶς παρὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ὅπως συντελέσῃ εἰς ὅσον οἶόν τε θάπτον ἐκτέλεσιν τῆς συστάσεως τῶν Πατριαρχῶν³. Ἀλλὰ θανόντος τῆ 17 Νοεμβρίου 1924 τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου ζ', ὁ Ἀρχιεπίσκοπος διεθίβασε τὴν σύστασιν πρὸς τὸν νέον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Βασίλειον γ' (1925—1929), ἀφ' οὗ προηγουμένως ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας, εἰς ἣν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος εἰσηγήθη τὰ κατὰ τὴν σύγκλησιν τῆς Συνόδου Οἰκουμ. ἢ Μεγάλης Τοπικῆς, καὶ αὐτὸς ἀπεφάσισε τὴν συμμετοχὴν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Εἰδικώτερον ἀπεφασίσθη ὅπως πρὸ τῆς συγκλήσεως αὐτῆς συνέλθῃ ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς ἔκτακτον συνέλευσιν⁴.

Ἀλλ' ἀνεβάλλετο ἡ σύγκλησις Οἰκουμενικῆς Συνόδου, πολλῶν μάλλον ὅτι ἤρξατο ζωηρῶς ἀμφισβητούμενη ἢ δυνατότης καὶ ἡ σκοπιμότης τῆς συγκλήσεως τοιαύτης Συνόδου⁵, σοβαρὰ δὲ ὡσαύτως ἀντιρρήσεις

μενοι, ἐν οἷς καὶ ὁ Ἁγίωτατος Κύριλλος, σπουδαίως διαφερόμενοι πρὸς τὴν τῶν Ῥωμαίων Ἐκκλησίαν, ἐχομένην τῆς παλαιᾶς συνηθείας, ἐν ἀγάπῃ καὶ εἰρήνῃ ὑπερημνῶντο τῆς ἐπιστημονικῆς τοῦ Πασχαλίου Κανόνος ἀκρίβειας, ἄχρις οὗ ὁμόφωνος ἢ καθ' ὅλου εὐρέθη Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Πεπαισμεθα τοίνυν, ὅτι ἐν τῇ μελλούσῃ Μεγάλῃ Συνόδῳ εὐδοκίᾳ τοῦ Θεοῦ ὁμόφωνος ἢ Ἐκκλησία καὶ ἐν τῷ προκείμενῳ ζητήματι εὐρεθήσεται, εἰς δόξαν τοῦ Παναγίου Αὐτοῦ ὀνομάτος. Ἀμήν.

Ἐπὶ τούτοις δὲ πόθῳ πολλῷ αὐτὴν κατασπαζόμενοι καὶ τὰς ἀδελφικὰς Αὐτῆς ἐξαιτούμενοι εὐχὰς διατελούμεν,

Ἀθήνησι, τῆ 3' Ἰουλίου, α 2 κδ'.

Τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος ἀγαπητός ἐν Χρῷ ἀδελφός
+ Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

1. Περὶ τῶν οἰκτρῶν αὐτῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς ὀλεθρίας δράσεώς των ἴδε Ἱεροδιακόνου Ἀγαθαγγέλου *Κολλέσα*. Διὰ τὴν γνώσθη ἢ πραγματικότης ἤτοι ἡ ἀνήκουστος ἐκμετάλλευσίς τῆς ἀλλαγῆς τοῦ ἡμερολογίου, Ἀθήνησι 1933.

2. «Ἐκκλησία» Β, 1924, ἀριθμ. 28, σ. 220.

3. «Ἐκκλησία» Β', 1924, ἀριθμ. 26, σ. 196, 197.

4. «Ἐκκλησία» Β, 1924, ἀριθμ. 27, σ. 201.

5. «Ἐκκλησία» Γ, 1925, ἀριθμ. 13, σ. 98.

κατὰ τῆς συγκλήσεως αὐτῆς ἐν Ἱεροσολύμοις προεβλήθη ἐκ Ῥωσίας¹, ταρασσομένης καὶ ἐκ τοῦ Μπολσεβιτισμοῦ καὶ ἐξ ἐσωτερικῶν διενέξεων, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων τῆ 7 Ἀπριλίου 1925 ἐτελεύτησε τὸν βίον ὁ Πατριάρχης Τύχων. Ὁσαύτως σοβαρὰς ἀντιρρήσεις κατὰ τῆς συγκλήσεως τῆς Συνόδου προέβαλεν ἡ Σερβικὴ Ἐκκλησία, ζητοῦσα τὴν προηγουμένην σύγκλησιν προκαταρκτικῆς διασκέψεως ἐν τῇ πόλει Νίς, τῆς γενετέρας τοῦ Μ. Κωνσταντίνου, ὡς ἔγραψεν ὁ Πατριάρχης Σερβίας Δημήτριος τῆ 9 Ἰανουαρίου 1925 πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν². Οὗτος δὲ ἀπαντήσας ἐδήλωσεν ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος θὰ μετὰσχῃ τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὅταν καὶ ἔπου καλέσῃ αὐτὴν ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης καὶ ὅτι μὴ καταστάσῃ δυνατὴς τῆς συγκλήσεως αὐτῆς, κατὰ τὴν προτεχὴ συνέλευσιν αὐτῆς ἢ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐμελλε ν' ἀποφασίσῃ σχετικῶς³.

Κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1925 ἐμελλε νὰ συνέλθῃ εἰς τακτικὴν συνέλευσιν ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας, ἀλλ' ἡ ἐπελθούσα ἐν Ἑλλάδι πολιτικὴ μεταβολή, διὰ τῆς ἐπικρατησάσης Δικτατορίας, παρεκώλυσε μὲν τὴν συνέλευσιν, συνετέλεσε δὲ εἰς τὴν ἐπαναδίωσιν τοῦ θεσμοῦ τῆς Διαρκοῦς Ἱεράς Συνόδου, ἥτις, σχετικῶς πρὸς τὸ ἡμερολόγιον, τῆ 16 Ἀπριλίου 1926 ἐξέδωκε παραίνετικὴν Ἐγκύκλιον πρὸς τὸν λαόν⁴. Ἐν τῇ Ἐγκυκλίῳ περιγράφεται ἡ ἐκ τῶν λεγομένων «Ζηλωτῶν» μοναχῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους παραχθεῖσα δυσάριστος κατάστασις, ἐξηγεῖται ἡ γενομένη διόρθωσις τοῦ ἡμερολογίου ὅτι δὲν εἶναι ἀποδοχὴ τοῦ Γρηγοριανοῦ ἡμερολογίου καὶ ὅτι δὲν προσκροῦει εἰς δόγματα ἢ παραδόσεις τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, «Παράδοσις τῆς Ἐκκλησίας εἶναι τὸ νὰ ἐορτάζωνται αἱ ἐορταὶ κατὰ τὰς ὀρισμένους ἡμερομηνίας, ἀλλὰ τὸ πότε συμπίπτουσιν αἱ ἡμερομηνίαι δὲν εἶναι παράδοσις, διότι ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως περὶ τῶν φυσικῶν φαινομένων». Ὁ πάνσοφος Δημιουργὸς ὤρισεν ἀπαραβάτους ἐν τῇ κινήσει τοῦ Ἡλίου, τῆς Σελήνης, τῶν ἀστέρων, τῆς γῆς νόμους. Ἡ νύξ καὶ ἡ ἡμέρα δὲν ἐξαρτῶνται ἐκ παραδόσεως. Ἡ ἰσημερία καὶ αἱ φάσεις τῆς Σελήνης δὲν εἶναι παράδοσις... Ἡ δὲ ἀξία τῶν ἐορτῶν καὶ τῶν ἱερῶν νηστειῶν δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ χρόνου καθ' ὃν τελοῦνται, ἀλλ' ἐκ τῆς εὐσεβοῦς διαθέσεως καὶ τῆς ἐξ αὐτῶν πνευματικῆς ὠφελείας».

Περαιτέρω ὑπεμνήσκοντο τὰ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἐκκλησίᾳ συμβάντα ἐκ τῶν ἀμφισβητήσεων περὶ τῆς ἡμέρας τῆς ἐορτῆς τοῦ Πάσχα καὶ παρείχετο ἡ διαβεβαίωσις ὅτι «ἡ διόρθωσις τοῦ ἡμερολογίου, γενομένη τῆ πρωτοβουλία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, χάριν αὐτοῦ τοῦ λαοῦ, μετὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι ἐπικράτησιν τοῦ νέου ἡμερολογίου, δὲν μετέβαλεν οὔτε τὰ δόγματα, οὔτε τὴν θείαν λατρειάν, οὔτε τὸ ἐορτολόγιον τῆς Ἐκκλησίας. Αἱ ἐορταὶ παραμένουσιν αἱ αὐταί, τελούμεναι κατὰ τὰς πραγματικὰς ἡμερομηνίας. Νά-

1. «Ἐκκλησία» Γ, σ. 103.

2. Αὐτόθι Γ, σ. 153, 154.

3. Αὐτόθι Γ, 199.

4. Αὐτόθι Δ, 1926, ἀριθμ. 17, 18 σ. 129—132.

ρις δὲ τῷ Θεῷ ἡ ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας παραμένει ἀδιάσπαστος!». Ἐναντίον δὲ τῶν διαστρεφόντων τὴν ἀλήθειαν ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆ 1 Ἰουλίου 1927 ἐξέδωκεν ἐπίσημον ἀνακοινωθὲν ἐν ᾧ, πρὸς τοὺς ἄλλους, ἔλεγεν: «Ἡ Ἱερά Σύνοδος δηλοῖ καὶ αὐθις ὅτι ἡ εἰσαγωγή τοῦ νέου ἡμερολογίου, μὴ προσκρούοντας εἰς τὰ δόγματα καὶ εἰς τὰς παραδόσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐγένετο ἐκ πρωτοβουλίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ μετὰ ἐπανεπιλημμένας καὶ ὁμοφώνους ἀποφάσεις ὁλοκλήρου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἧτις μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ νέου ἡμερολογίου, οὐχὶ ἀπαξ, δοθείσης ἀφορμῆς, ἐν συνεδριάσειν αὐτῆς ἀπεφάνθη, ὅτι ὁ Πρόεδρος αὐτῆς, Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν, οὐδὲν ἄλλο ἔπραξεν ἢ νὰ ἐκτελέσῃ ἐπακριβῶς τὰς κανονικὰς καὶ νομίμους ἀποφάσεις τῆς Ἱεραρχίας».

Ὁμοίως καὶ ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Βασιλείας

1. «Ἐκκλησία», Δ', 1926 ἀριθ. 17, 18 σ. 129—132. Δυστυχῶς οἱ Ἀγιορεῖται «Ζηλωταί», πρὸς παραπλάνησιν τῶν ἀπλοϊκῶν, διέδωκαν πλαστὰ τινα κείμενα, τούτων δὲ τὴν νοθεῖαν καὶ πλαστότητα ἀπέδειξεν, ὡς ἀνωτέρω ὑπεσημειώθη, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν, δι' εἰδικῆς κριτικῆς πράξεως. Πρὸβλ. *Ἐθλογίου Κωνσταντίνου Δαυριώτου*. Τὸ μωρὸν ἄλλως. Ἐν Θεσσαλονίκῃ 1933. Ἐκ τῆς πραγματείας ταύτης (σ. 53-54) μανθάνομεν ὅτι ὅταν ὑπεδείχθη εἰς τοὺς «Ζηλωτάς» ὅτι τὸ ὑπ' αὐτῶν πλαστογραφηθὲν καὶ ἐκτυπωθὲν κείμενον εἶναι διάφορον τοῦ παρὰ τῷ Δοσιθέῳ Ἱεροσολύμων ὑπάρχοντος, ἀπήντησαν μετὰ πρωτακούστου θράσους καὶ ἰταρότητος «*Ἡμεῖς πιστεύομεν εἰς τὸ ἔντυπον, διότι συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑγιὲς φρόνημα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὅχι εἰς ὅσα γράφει ὁ Πατριάρχης Δοσιθέος, ὅστις ἐξηγορᾶσθαι ὑπὸ τοῦ Πάπα!*»

2. Πρὸβλ. «Ἐκκλησίαν» Ε' 1927, ἀριθ. 28, σ. 220. Τὸ ἀνακοινωθὲν τοῦτο ἐξεδόθη ἐξ ἀφορμῆς διαλέξεων καὶ δημοσιευμάτων τοῦ τότε βουλευτοῦ Κυκλάδων Δ. Βοκοτόπουλου. Ὑποσημειούμεν αὐτὸ ὁλοκλήρου ὡς καὶ τὸ ἡμέρας τινὰς πρὸ αὐτοῦ ἐκδοθὲν ἀνακοινωθὲν.

Ἀνακοινωθὲν τῆς 6 Ἰουλίου 1927

«Ἐπειδὴ ὁ ἀξιότιμος Βουλευτὴς Κυκλάδων κ. Βοκοτόπουλος ἰσχυρίσθη ἐν δημοσίᾳ διαλέξει, ὅτι τὸ νέον ἡμερολόγιον εἰσῆχθη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος δι' Ἐγκυκλίου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ ἄνευ ἀποφάσεως τῆς Ἱεράς Συνόδου, δηλοῦται καὶ αὐθις, ἐπισημὰ καὶ ὑπευθύνως, ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος δι' ἐπανεπιλημμένων ἀποφάσεων καὶ ὁμοφώνως καὶ δὴ διὰ τῆς ἀπὸ 27 Δεκεμβρίου 1923 ἐπισήμου πράξεως αὐτῆς ἀπεφάσισε τὴν προσαρμογὴν τοῦ ἑορτολογίου τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸ νέον ἡμερολόγιον, ἡ δὲ ἀπὸ 1 Μαρτίου 1924 Ἐγκύκλιος τοῦ Μακ' Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, ὡς Προέδρου τῆς Ἱεράς Συνόδου, ἐξεδόθη εἰς ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἱεραρχίας. Ἐξ ἴσου ὀνακριβῆς εἶναι ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ κ. Βοκοτόπουλου καθ' ὃν καὶ ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀπεφάσισε μόνος καὶ ἄνευ ἐγκρίσεως τῆς περὶ αὐτὸν Ἱεράς Συνόδου τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ νέου ἡμερολογίου, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπὸ 27 Φεβρουαρίου 1924 Ἐγκυκλίου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχίου Γρηγορίου, ἐν ἣ προσυπογράφονται πάντες οἱ Ἱεράρχαι τῆς περὶ αὐτὸν Ἱεράς Συνόδου. Ἄλλως τε καὶ ὁ στοιχειώδης γνῶσις ἔχων τῶν πραγμάτων ἔνοοι ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν Πρόεδρος Ἱεράς Συνόδου ν' ἀποφασίσῃ τι ἄνευ προηγουμένης πράξεως καὶ ἀποφάσεως τῆς ἧς προεδρεῖται Συνόδου».

Ἀνακοινωθὲν τῆς 11 Ἰουλίου 1927

«Ἡ Ἱερά Σύνοδος μετὰ λύπης βλέπουσα τὸν Βουλευτὴν Κυκλάδων κ. Βοκοτόπουλον ἐπιμένοντα εἰς ἰσχυρισμοὺς τελείως ὀνακριβῆς περὶ τοῦ πῶς εἰσῆχθη τὸ νέον ἡμερολόγιον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, δηλοῖ καὶ

γ' μετὰ τῆς περὶ αὐτὸν Ἱεράς Συνόδου ἐξέδωκεν Ἐγκύκλιον, τῆ 17 Φεβρουαρίου 1927, παραιναιτικὴν πρὸς τὰ εὐσεβῆ τῆς Ἐκκλησίας τέκνα. Ἐν αὐτῇ ἐξεθετε τὸ ἱστορικὸν τῆς γενομένης μεταρρυθμίσεως καὶ ἀπεδείκνυσεν ὅτι αὕτη ὑπῆρξε κανονικὴ. Διότι οὐδεμίαν πρὸς τὴν Σύνοδον, εἴτε Οἰκουμενικὴν εἴτε Τοπικὴν, ἐθεώρησε τὸ ἡμερολόγιον ὡς ζήτημα τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς σημασίας τῶν δογμάτων καὶ τῶν θεμελιωδῶν κανονικῶν δάσεων τῆς Ἐκκλησίας χρῆζον διὰ τὴν αἰ. ἀνδήποτε τροποποιήσιν ἀπαραιτήτως τῆς ἐξετάσεως ὑπὸ Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ἡ Α' Οἰκουμ. Σύνοδος δὲν ἐξήνεγκε γνώμην ἢ ἀπαγόρευσιν περὶ τοῦ ἡμερολογίου. Ἡ περὶ τοῦ Πάσχα διάταξις αὐτῆς δὲν βασίζεται ἐπὶ ἡμερολογίου τινὸς εἰσοδήποτε, ἀλλ' ἐπὶ τῆς ἀστρονομικῆς ἐαρινῆς ἰσημερίας, ἧς τὸν ἀκριβῆ χρόνον ἀρμόδια εἶναι ἡ ἀρίστη ἢ ἡ πιστότημ. Ἡ διάταξις αὕτη τῆς Ἀγίας Συνόδου οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον ἐβλήθη διὰ τῆς διορθώσεως τοῦ ἡμερολογίου».

«Ἄν δὲ ποτε ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν, λέγεται περαιτέρω ἐν τῇ Ἐγκυκλίῳ, ἐν καιροῖς χαλεποῖς ὅσοι ἦσαν οἱ χρόνοι τῆς 16ης ἑκατονταετηρίδος, ὅτε ἐγένετο ἡ ἡμερολογιακὴ μεταρρυθμίσις ἐν τῇ Δύσει, ἀπέσχε νὰ προβῇ καὶ αὕτη, εἰς τὴν διορθώσιν τοῦ λάθους τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου καὶ κατέκρινε γενικῶς τὴν μονομερῶς γενομένην τότε ἡμερολογιακὴν μεταρρυθμίσιν, ἡ στάσις ἐκείνη τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, προσελθοῦσα ἐκ λόγων ἀξιοχρέου μερίμνης ὑπὲρ τοῦ κοινῆς διὰ τὰς τότε περιστάσεις, οὐδαμῶς σημαίνου οὐδὲ δύναται νὰ ἐνέχῃ τὴν σημασίαν ἀπαγορεύσεως εἰς τὸ διηνεκὲς οἰασθῆποτε ἡμερολογιακῆς μεταβολῆς, ὡς ἀποκλειομένης δῆθεν ὑπὸ τῶν ἱερῶν κανόνων, διότι, ὡς ἐλέχθη, τοιαύτη ἀπαγορεύσις κανονικὴ δὲν ὑπάρχει, ἀφεῶρα δὲ καὶ ἄλλως οὐχὶ εἰς τὸ ἡμερολόγιον κυρίως αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ, ἀλλ' εἰς τὴν περιφρούρησιν τῶν περὶ τοῦ Πάσχα κανονικῶν διατάξεων».

«Καὶ ἡ γνησία δὲ παράδοσις τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ὁρ-

αυθις, ὅτι ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ νέου ἡμερολογίου μὴ προσκρούσασα εἰς τὰ δόγματα καὶ τὰς παραδόσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐγένετο ἐκ πρωτοβουλίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ μετὰ ἐπανεπιλημμένας ὁμοφώνως ἀποφάσεις ὁλοκλήρου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἧτις μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ νέου ἡμερολογίου οὐχὶ ἀπαξ δοθείσης ἀφορμῆς, ἐν συνεδριάσει αὐτῆς, ἀπεφάνθη ὅτι ὁ Πρόεδρος αὐτῆς Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν οὐδὲν ἄλλο ἔπραξεν ἢ νὰ ἐκτελέσῃ ἐπακριβῶς τὰς κανονικὰς καὶ νομίμους ἀποφάσεις τῆς Ἱεραρχίας. Ταῦτα διὰ τελευταίαν φορᾶν».

Παρά τὰς ἐπισημοτάτας ταύτας τῆς Ἱεράς Συνόδου δηλώσεις, ἐδημοσιεύθη πραγματεία ὁλοκλήρου μετὰ μεμονωμένων τινῶν ἐγγράφων, ἐν ἣ ἐπανεληφθῆσαν, ἐξ ἀγνοίας τῆς πραγματικῆς ἱστορίας τοῦ ζητήματος οἱ διὰ τῶν ἀνωτέρω ἀνακοινωθέντων, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πραγματικῶν γεγονότων, ὑπὸ τῆς Ἱεράς Συνόδου, ἀποκρουόμενοι ἰσχυρισμοί, ὑπὸ Γρηγορίου Ἐδστροτιάδου Ἡ πραγματικὴ ἀλήθεια περὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἡμερολογίου, Ἐν Ἀθῆναις 1929. Οἱ ἰσχυρισμοὶ ἐπανεληφθῆσαν καὶ συνεχίζονται εἰς ἀτελεύτητον σειράν ἄρθρων τοῦ «*Κήρυκος τῶν Ὁρθοδόξων*» καὶ ἄλλων δημοσιευμάτων ἰδίως τῶν «*Ζηλωτῶν*», διαδιδόντων μὲν τὰ πλαστὰ «*Σημίλλια*», διδασκόντων δὲ ὅτι μόνος ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν, διὰ μιᾶς Ἐγκυκλίου, εἰσήγαγε τὸ «*Φράγκικον*» Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν!

θοδόξου Ἐκκλησίας ἐτηρήθη πιστῶς κατὰ τὴν γενομένην διαρρυθμίσιν τοῦ ἡμερολογίου καὶ οὐδὲν τὸ μονομερὲς καὶ τὸ αὐτόθουλον ἐγένετο κατ' αὐτὴν. Διότι, ἂν ἔνεκα τῶν περιστάσεων δὲν ἐγένετο αὕτη ἐν Συνόδῳ, ἐγένετο ὁμοῦ καὶ πάλιν, ὡς ἐλέχθη, κατὰ κοινήν ἀξίωσιν τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ ἀπὸ κοινῆς αὐτῶν γνώμης, καὶ δὴ ἐν συναθροίσει τακτικῆς μεγάλης, τῇ ὀνόματι μόνον διαφερούσης τῆς Συνόδου καὶ ἐν παμφηφίᾳ τῶν συνελθόντων ἀντιπροσώπων».

«Ἄν δέ τινες τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν, μὴ εὐρισκόμενοι ἐν ὁμοίᾳ ἀνάγκῃ, ἐγνώσαν ἵνα ἀπόσχῳσι τῆς συμμετοχῆς εἰς τὴν τακτικῶς συγκληθεῖσαν κοινήν διάσκεψιν, τοῦτο οὔτε τὴν σημασίαν καὶ τὸ κύρος τῆς παμφηφεί ληφθείσης ἀποφάσεως τῶν συμμετασχουσῶν πλειόνων διασείει, οὔτε τὴν ἐνότητά τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας διασπᾷ, πᾶσῶν τῶν Ἐκκλησιῶν ἀναγνωρίζουσῶν καὶ ἀνομολογουσῶν ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ ἡμερολογίου ὄν ἀπλῶς ζήτημα τάξεως ἐξωτερικῆς, δὲν εἶναι δυνατόν ποτε νὰ ἀποτελέσῃ λόγον διακοπῆς τῶν ἀδελφικῶν σχέσεων».

«Ἐπίσης δ' ἂν τινες, καὶ δὴ ἐκ τῶν πρωτοστατησῶν εἰς τὴν διαρρυθμίσιν, καθυστέρησαν κατόπιν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν, ἢ καθυστέρησις αὕτη δὲν ἔχει αἰτίαν λόγους οἰουσῶσιν ἐκκλησιαστικούς, ἀλλ' ἄλλους ἰδίως προσωρινῆς ἀνάγκης, ὅπως ὁμοῦ ἐξ ἄλλου καὶ λόγοι ἰδίως ἐπείγουσας ἀνάγκης προήγαγον τὰς λοιπὰς, ὅσαι ἐφήρμοσαν ἤδη τὴν ἐγκριθεῖσαν διαρρυθμίσιν, ἵνα προδῶσιν εἰς αὐτήν».

«Ἀναμφίβολον δ' ἐν πάτῃ περιπτώσει εἶναι, ὅτι καὶ αἱ ὑστεροῦσαι ἐπὶ ἐκ τῶν συναποφασισαῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν καὶ αἱ ἀποσχούσαι οὐκ εἰς μακρὸν θέλουσιν εἰσαγάγῃ καὶ αὐταὶ τὴν ἀδελφίτως ἐπιβαλλομένην πλέον διόρθωσιν ταύτην, τὴν οὐδὲν μὲν, ὡς ἐλέχθη, τὸ εἶτε κατ' οὐσίαν εἶτε κατὰ τύπους ἀντικανονικὸν ἢ ἀτοπον ἔχουσαν, πολλὴν δὲ τοῦναντίον ἐνεχοῦσαν τὴν ὀφέλειαν καὶ τὴν τιμὴν διὰ τὴν Ἁγίαν Ὀρθόδοξον ἡμῶν Ἐκκλησίαν, ὡς ἀγρύπνως κηδομένη τῶν ποιμνίων καὶ ἐπαξίως εἰς τὰ καλὰ καὶ εἰς πᾶσαν ἐν Χριστῷ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν πρόδοτον χειραγωγούσαν αὐτό»!

Ἡ ἀνωτέρω ἐκδηλουμένη ἐλπίς ὅτι καὶ αἱ λοιπαὶ Ἐκκλησίαι ἔμελλον, μικρὸν κατὰ μικρὸν, ν' ἀποδεχθῶσι τὴν γενομένην διαρρυθμίσιν τοῦ ἡμερολογίου, λίαν ταχέως ἤρξατο πραγματοποιουμένη. Διότι ἡ μὲν Ἐκκλησία Ἀντιοχείας, διὰ τῆς Ἱεραρχίας αὐτῆς, μικρὸν πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου (†1928) εἶχεν ἤδη ἀποφασίσει τὴν παραδοχὴν τῆς γενομένης διορθώσεως τοῦ ἡμερολογίου, ἢ δὲ Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας ἐφήρμοσεν αὐτὴν ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1928 διὰ τῆς ἀπὸ 21 Ἰανουαρίου τοῦ ἐτους ἐκείνου ἀποφάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Μελετίου β' (1926—) προεδρευομένης Ἱερᾶς Συνόδου. Ἐκ τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιῶν ἢ τῶν Ἱεροσολύμων καὶ ἢ πρω-

τοστατήσασα ἐν τῷ ζήτηματι τούτῳ Σερβικὴ Ἐκκλησία, δὲν προέβησαν εἰσέτι εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς γενομένης διορθώσεως, ἀλλὰ καὶ αὐταὶ ἀπεφάνθησαν, ὡς εἶδομεν, ὑπὲρ αὐτῆς. Οὐδεμία Ἐκκλησία, οὐδ' αὐτὴ ἢ τῆς Ἀλεξανδρείας, ἐπὶ τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Φωτίου (†1925) προέβαλε λόγους δογματικούς διὰ τὴν μὴ παραδοχὴν τῆς διαρρυθμίσεως τοῦ ἡμερολογίου.

Διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἡνωμένη Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 4 Ἰουλίου 1929, κατὰ τῶν ζήλων αὐτῶν ἐπίγνωσιν ἐχόντων «Ζηλωτῶν» διεκήρυξε, πρὸς τοὺς ἄλλους, τὰ ἑξῆς: «Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας ὁμοφώνως φρονεῖ, ἐν συμφωνίᾳ πρὸς τὴν Ἱεραρχίαν πᾶσῶν τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ὅτι ἡ γενομένη διόρθωσις τοῦ Ἰουλιανῶ ἡμερολογίου δὲν προσκρούει οὔτε εἰς τὰ δόγματα, οὔτε εἰς τὰς παραδόσεις, οὔτε εἰς τοὺς ἱερὰς Κανόνας τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, προτρέπει δὲ τὸν εὐσεβῆ λαόν, ὅπως πειθῆται εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς Ἐκκλησίας!»

Συμπέρασμα

Καίτοι δὲ ἀπὸ ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως ἡ γενομένη διαρρυθμίσιν εἶναι ἀπλή καὶ περιορισμένη, μὴ ἐπεκταθεῖσα καὶ εἰς τὸ Πασχάλιον, ἐν τούτοις ὑπῆρξεν **ὀρθή, ἀναγκαία καὶ κανονικῆ**, ὡς ἀπέδειξεν ἐν εἰσηγητικῷ ὑπομνήματι αὐτοῦ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μαρωνείας Ἀνθίμος, ὁμοφώνως ἐπιπροσθηθέντι ὑπὸ συμπάσης τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 15 Ὀκτωβρίου 1931³. Διότι τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον δὲν προήλθεν ἐξ ἀποφάσεως Οἰκουμενικῆς ἢ ἄλλης Συνόδου καὶ δὲν ἔχει δογματικὴν τινα σημασίαν, ἐπομένως ἐπιτρέπεται ἢ διόρθωσις αὐτοῦ. Καὶ εὐκταῖον μὲν θὰ ἦτο νὰ προέ-

1) Ἀπεδείχθη ἀδύνατος ἡ σύγκλησις Ἱορδικῆς τοῦλάστον Συνόδου ἵνα ἐξ ἀποφάσεως αὐτῆς λάβῃ τὸ ζήτημα τὴν λύσιν αὐτοῦ,

2) Αἱ πλεονεξίαι τῶν Ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν ἐφαρμοζοῦσι νῦν τὸ μετρορυθμιζόμενον, προεξάρχοντος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου,

3) Ἐν τῇ δικαιοδοσίᾳ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἀλεξανδρείας ἐφαρμόζονται καὶ τὰ δύο ἡμερολόγια, ὅπερ ἀποτελεῖ ἀνωμαλίαν,

4) Ἡ πλειονότης τῶν πιστῶν συνδέεται ἐθνικῶς καὶ κοινωνικῶς μετὰ τῶν Ἐκκλησιῶν Κων/πόλεως. Ἑλλάδος καὶ Κύπρου, δυσχεραίνεται δὲ ἡ ἐκτέλεσις ἐθνικῶν καὶ κοινωνικῶν καθήκόντων,

5) Οὔτε δυνατόν εἶναι ἴσως οὔτε ἐπιθυμητόν αἱ ἀποδεχόμεναι Ἐκκλησίαι τὸ μεταρρυθμιζόμενον νὰ ἀνακρούσῃσι πρῶταν, διότι ὁ διχασμὸς τοῦ ἡμερολογίου εἰς Κρατικὸν καὶ Ἐκκλησιαστικὸν ἐν χώρῃς Ὀρθοδόξοις ἔσται εἰς βάρος τοῦ θρησκευτικοῦ βίου

ΛΠΟΦΛΣΙΖΕΙ: 1) Γίνεται δεκτὸν ἐν ὄλῳ τῷ κλίματι τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἀλεξανδρείας τὸ μεταρρυθμιζόμενον Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον. 2) Ἡ ἐφαρμογὴ ἀρξεται ἀπὸ τῆς 1ης Ὀκτωβρίου ἐ. ἐ. ἀριθμομένης ἑορταστικῶς ὡς 14ης. 3) Τὸ Πασχάλιον μένει ἀμετακίνητον. 4) Ἡ ὀριστικὴ ἀπόφασις ἀνήκει εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον».

(Ἐκ τῆς Γραμματείας τῆς Συνόδου)

1. «Ἐκκλησία» Ε', 1927, ἀριθμ. 16.17 σ. 129.130

2. «Πάνταινος» Ἀλεξανδρείας, 26 Ἰανουαρίου 1928: Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 21 Ἰανουαρίου ἐπιληφθεῖσα τοῦ ἡμερολογιακοῦ ζητήματος ὁμοφώνως ἔλαβε τὴν ἑξῆς ἀπόφασιν: «Ἡ Ἱ. Σύνοδος διασκεφθεμένη ἐπὶ τῆς μεταρρυθμίσεως καὶ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν ὅτι:

1. «Ἐκκλησία» Ζ' 1929, ἀριθμ. 27. 28, σ. 208

2. «Ἀνθίμου Μαωνείας, Τὸ ζήτημα τοῦ ἡμερολογίου καὶ Πασχαλίου. Ἐν ἑθνήμας (ἐκ τῆς Ἐκκλησίας) 1933, σ. 37.

3. «Ἐκκλησία» Θ', 1931 σ. 339,

βαινον ὁμοφώνως εἰς τὴν διόρθωσιν αὐτοῦ πάσαι αἱ Ἐκκλησίαι, ἀλλὰ, δι' οὓς ἀνωτέρω εἶδομεν λόγους, δὲν κατέστη δυνατὴ τιαύτη ὁμοφωνία, καίπερ ἐπιδιωχθεῖσα διὰ πάντων τῶν δυνατῶν τρόπων.

Ἐπὴρξε δὲ ὀρθή, ἀναγκαῖα καὶ κανονικὴ ἡ διόρθωσις τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου, λέγεται ἐν τῷ εἰρημένῳ ὑπομνήματι, διότι τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, εἰς ὃ ἀνήκει ἡ πρωτοβουλία τοῦ ζητήματος, ἐστηρίχθη κυρίως ἐπὶ τῆς ὁμοφώνου ἀποφάσεως τῶν ἐν τῷ Πανορθοδόξῳ Συνεδρίῳ ἀντιπροσώπων τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἐπὶ τῆς προηγηθείσης καὶ ἐπακολουθησάσης αἰτήσεως τούτων, διότι διὰ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῆς ἤρθη ἡ μεταξὺ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ πολιτικοῦ ἡμερολογίου διαφορά καὶ ἐτέθη οὕτω τέρμα εἰς μεγάλην ἀνωμαλίαν καὶ σύγχυσιν καὶ προελήφθη ἡ χαλάρωσις καὶ μείωσις τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος, διότι δι' αὐτῆς ἡ μηνολογία τῆς ἐαρινῆς ἰσημερίας (21 Μαρτίου) συμπίπτει μετὰ τῆς φυσικῆς καὶ πραγματικῆς, δι' ὃ καὶ αἱ ἀκίνητοι ἐορταὶ συμπίπτουσι πλέον ἀκριβῶς πρὸς τὰς ἡμερομηνίας, τὰς ὁποίας εἶχον ἐπὶ τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, τὰς καὶ ἀρχικῶς θεσπισθείσας, καὶ τέλος διότι τὸ ἡμερολόγιον τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι τὸ αὐτὸ πατροπαράδωτον Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον καὶ παραμένει ἀπολύτως ἀθικτον καὶ ἀμετάβλητον τὸ ὑπὸ τῶν Ἁγίων Πατέρων παραδοθὲν ἡμῖν ἱερολόγιον.

Βεβαίως, πρὸς συμπλήρωσιν τῆς γενομένης ὀρθῆς καὶ κανονικῆς διορθώσεως, καὶ πρὸς ἀκριβῆ τήρησιν τῆς διατάξεως τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἀπαιτεῖται καὶ ἡ διόρθωσις τοῦ Πασχαλίου, πρὸς ἀκριβῆ τήρησιν τῆς διατάξεως αὐτῆς. Ἀλλ' ἡ περαιτέρω πορεία τοῦ ζητήματος θὰ δείξῃ πῶς καὶ πότε θὰ καταστῇ αὕτη δυνατὴ.

Η ΕΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΠΟΛΥΚΡΟΤΟΣ ΕΚΚΛΗΣ. ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΙΣ

Β'

Οἱ Ἐπίτροποι οἱ διορισθέντες εἰς τὰς διαφόρους ἐπαρχιακὰς ἐκκλησίας ἔλαβον ἐντολὴν ὅπως προβοῦν εἰς νέαν σύνθεσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀντιπροσωπειῶν. Διὰ τοῦ νέου συστήματος τοῦ βασιζομένου ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ «Ἀρχηγοῦ» (Führerprinzip) τὸ ἐκκλησίασμα θέλει συμμετέχει τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, τῇ δὲ 14 Ἰουλίου τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον ἐνέκρινε τὸν νέον Καταστατικὸν Χάρτην τῆς ἠνωμένης «Γερμανικῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησία» συγκείμενον ἐκ 12 ἄρθρων. Καὶ διὰ μὲν τοῦ 1ου ἄρθρου καθορίζεται ὡς βᾶσις τῆς Ἐκκλησίας τὸ Εὐαγγέλιον τὸ δὲ 2 ὀρίζει τὰ τῆς ὑποδιαίρεσεως τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὰς διαφόρους Ἐκκλησίας τῶν ὁμοσπόνδων χωρῶν καὶ τὰ τῆς δογματικῆς αὐτοτελείας αὐτῶν. Τὸ 3 ἀφορᾷ εἰς τὰς σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Κράτους καὶ τὰς τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὰ ἄλλα δόγματα. Τὸ 4 ἀναφέρει τὰ τοῦ ἔργου, τὸ ὅποιον ἔχει νὰ ἐπιτελέσῃ ἡ Ἐκκλησία. Τὸ 5 καθορίζει τὰ τῆς ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας, τῆς ὁποίας προΐσταται ὁ Ἐπίσκοπος, καὶ τὴν διοικητικὴν σύνθεσιν αὐτῆς. Τὸ 6 ἀναφέρεται

εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου. Τὸ 7 κανονίζει τὰ τοῦ τριμελοῦς Συμβουλίου. Τὸ 8 κανονίζει τὰ τῆς Ἐθνικῆς Συνόδου. Τὸ 9 καθορίζει τὰ τοῦ Συμβουλευτικοῦ σώματος. Τὸ 10 τὰ τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν νόμων. Τὸ 11 ὁυθμίζει τὰ σχετικὰ πρὸς τὰ οἰκονομικὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸ 12 ἀναφέρεται εἰς τὰ τῆς τροποποιήσεως τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ Χάρτου. Τὴν 23 τρέχοντος θὰ διενεργηθῶσιν αἱ ἐκλογαὶ διὰ τὴν ἀνάδειξιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὀργανισμῶν, ἧτοι τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐφόρων καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Ἐκκλησιῶν—κοινοτήτων, καθ' ὧς δικαίωμα ψήφου ἔχει πᾶς Γερμανὸς πολίτης ἀδιακρίτως φύλου, συμπληρώσας τὸ 24ον ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ ἐγγεγραμμένος μέχρι τῆς 20 Ἰουλίου εἰς τοὺς ἐκκλησιαστικούς καταλόγους.

Αἱ θεμελιώεις διατάξεις τοῦ νέου Καταστατικοῦ χάρτου καὶ ἡ ἐννοία τῶν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἔχον ὁυτῶ: Ἡ νέα γερμανικὴ Εὐαγγελικὴ Ἐκκλησία δὲν εἶναι κρατικὴ. Ἡ αὐτοτελεία τῶν μεταρρυθμιστικῶν δογμάτων κατοχυροῦται συνταγματικῶς. Ὑπερ τὰ δόγματα ὡς μόνη ἀρχὴ εὐρίσκειται τὸ Εὐαγγέλιον ὡς περιλαμβάνεται τοῦτο εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφήν.

Ἀρχὴ τῆς νέας Ἐκκλησίας εἶνε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Reich, ὅστις δέον νὰ ἀνήκῃ εἰς τὸ Λουθηρανὸν δόγμα. Παρὰ τῷ Ἐπισκόπῳ ὑπάρχει ἡ Ἐθνικὴ Σύνοδος, οὐχὶ ὅμως ὡς κοινοβουλευτικὸν σῶμα ἀλλ' ὡς συμπληρωματικὴ ἀρχή. Παρὰ τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ λειτουργεῖ τὸ πνευματικὸν συμβούλιον, ἀποτελούμενον ἐκ τριῶν θεολόγων ἀντιπροσωπευόντων τὰ τρία δόγματα (τὸ Λουθηρανόν, τὸ Μεταρρυθμιστικὸν καὶ τὸ Ἐνωτικόν) καὶ ἐνὸς νομικοῦ καὶ βοηθοῦν αὐτὸν ἐν τῇ ἐνασκήσει τῶν καθηκόντων του. Τὸ μέλος τοῦ πνευματικοῦ συμβουλίου τὸ ἀντιπροσωπεῖον τὸ μεταρρυθμιστικὸν δόγμα θέλει ἀποφασίζει ἀντὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἐπὶ ὅλων τῶν ζητημάτων τῶν ἀφροντων εἰς τὴν καλλιέργειαν καὶ προάσπισιν τοῦ δόγματός του. Ἡ διατήρησις τῆς αὐτοτελείας τῆς νέας Ἐκκλησίας ἢ ἀποκλείουσα τὴν ἰδέαν τῆς κρατικῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἐξαιρετικῆς σημασίας ἕσον ἀφορᾷ τὰς σχέσεις τῆς Γερμανικῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὰς ἔξω τῶν συνόρων τοῦ γερμανικοῦ Reich γερμανικὰς εὐαγγελικὰς Ἐκκλησίας καὶ κοινότητας. Ἡ ἀρχή, καθ' ἣν τὰ σύνορα τοῦ κράτους δὲν εἶναι καὶ σύνορα τῆς Ἐκκλησίας, διατηρηθεῖσα, δὲν μετέβλεπε τὰς μέχρι σήμερον ὑφισταμένας στενὰς σχέσεις μεταξὺ τῆς μητρὸς Μεταρρυθμιστικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀνὰ τὴν ὑψηλίαν γερμανικῶν Εὐαγγελικῶν κοινοτήτων.

Δεδομένου ὅτι ἡ νέα Εὐαγγελικὴ Γερμανικὴ Ἐκκλησία δὲν εἶναι κρατικὴ, ὁ Καταστατικὸς Χάρτης δὲν περιλαμβάνει οὐδεμίαν διάταξιν ἀφορῶσαν τὴν ἄριαν φυλὴν (Arienparagraph) Ἡ τιαύτη διάταξις, ὡς γνωστόν, ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς φυλῆς. Ἀντιθέτως ὁ Καταστατικὸς χάρτης τῆς νέας Ἐκκλησίας ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ Εὐαγγελίου. Τοῦτο βεβαίως δὲν ἀποκλείει τὴν ἀμυναν ἐναντίον ξένων ἐπιδράσεων. Ἀλλὰ ἡ ἀμυνα αὕτη ἀφορᾷ εἰς τοὺς ἀρχηγούς τῆς Ἐκκλησίας καὶ οὐχὶ εἰς τὰ μέλη τῆς κοινότητός της.

Ἰδιαζούσης σημασίας τυγχάνει ἡ διαπίστωσις ὅτι ἡ διατήρησις τῆς αὐτοτελείας τῆς Ἐκκλησίας θὰ ἐπιτρέψῃ τὴν συνέχισιν τῶν στενῶν αὐτῆς σχέσεων πρὸς τὰς γεωμινικάς, εὐαγγελικάς, Ἐκκλησιαστικὰς τοῦ ἔξωτερικοῦ.

Ἡ τροπὴ ἣν εἶχε λάβει τελευταίως τὸ ἐκκλησιαστικὸν ζήτημα ἐν Γερμανίᾳ θεωρήθη ὑπὸ πολλῶν ἐν τῷ ἔξωτερικῷ ὡς ἐπάνοδος εἰς τὴν κρατικὴν Ἐκκλησίαν, Ἰδίᾳ εἰς τὴν Βοημίαν, Πολωνίαν καὶ Γιουγκοσλαβίαν ἤρχισαν νὰ μελετῶνται κυβερνητικὰ μέτρα ἐναντίον τῆς Γερμανικῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ τὸ πρόσχημα ὅτι δὲν ἦτο ἀνεκτὴ ἡ σχέση μετὰ τὸν γεωμινικὸν προτεσταντισμὸν. Ὁ λέβης Καταστατικὸς Χάρτης ἀφαίρει πᾶσαν ἀφορμὴν διὰ τοιοῦτου εἴδους ἐνεργείας. Τὰ ὅρια τῆς Ἐκκλησίας ἐξικονοῦνται μέχρι τῶν ὁρίων τοῦ Γερμανισμοῦ, διὰ τῆς νέας δὲ συνθέσεώς της φρονεῖται ὅτι θὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἐθνικὴν τῆς ἀποστολὴν μετὰ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς προτεσταντικῆς τῆς κληρονομίας.

Ἐν Βερολίῳ 15 Ἰουλίου 1933.

A. Γ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Μία παραδοξότης.

Ὁ ρουμᾶνος πρωτοπρεσβύτερος τοῦ Κισροβίου Γερεμίας Сесан ἐδημοσίευσεν ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδομένῳ ρουμανο-ρωσικῷ περιοδικῷ «Unirea Noastra» ἀνοικτὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ἰθραουλβανικῆς ἐπαρχίας Oradea Mare θεοφ. Roman Ciogorariu, διὰ τῆς ὁποίας, διαφωνῶν πρὸς γνώμην τοῦ ἐπισκόπου ἐκφρασθεῖσαν ἐν ἐπιστολῇ πρὸς τὸ ἐν λόγῳ περιοδικὸν ὅτι ὁ Πάπας Ρώμης εἶναι ὁ ἐχθρὸς τῆς ὀρθοδοξίας, διακηρύττει, τοῦναντίον ὅτι ἂν ὑπάρχῃ πρόσωπον, ὅπερ νὰ εἶνε τὸ μόνον κατάλληλον πρὸς πραγματοποίησιν τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ τὴν αὐθεντικὴν ἡγεσίαν του, τοῦτο εἶνε ὁ Πάπας. «Δείξατέ μοι, σεβασμιώτατε—λέγει ὁ ρουμᾶνος ἱερεὺς πρὸς τὸν ἐπίσκοπον τῆς ρουμανικῆς Ἐκκλησίας—πρόσωπον μεταξὺ τῶν ὀρθοδόξων αὐθεντίας μεζονος τῆς τοῦ Πάπα, τὸ ὁποῖον νὰ δύναται νὰ τεθῇ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς οἰκουμενικῆς ὀρθοδοξίας. Ἐὰν τοιοῦτο πρόσωπον δὲν ὑπάρχῃ, δὲν θὰ ὑπάρξῃ καὶ εἰς τὸ μέλλον, κατ' ἀκολουθίαν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Ἐκκλησίας δὲν δύναται νὰ ἐπάρξῃ ἄλλος τις, εἰ μὴ ὁ πρωθιεράρχης τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, ὁ Πάπας!» Ὁ ἐπιστολογράφος εἰς στήριξιν τῆς ἰδέας του ἐπιθεωρῶν τὴν σημερινὴν κατάστασιν τῶν ὀρθοδόξων αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, εὐρίσκει καὶ αὐτὴν τὴν ρουμανικὴν Ἐκκλησίαν, εἰς ἣν ἀνήκει, ἐστερημένην χριστιανικῆς ψυχῆς, ἀνευ ἐνότητος ὀργανικῆς, ἀνευ ἐπιδημοσίας τινος ἐπὶ τῆς κοινωσίας, ἐπὶ τῆς πολιτικῆς ζωῆς, ἐπὶ τῆς καθ' ὅλου ζωῆς τῆς χώρας. Εἰς τὴν Ἐκκλησίαν δὲν ἀποδίδεται ἡ ὀφειλομένη πρὸς αὐτὴν προσοχή, τὰ δὲ πνευματικὰ ζητήματα τίθενται ἐν αὐτῇ εἰς δευτέραν καὶ τρίτην μοῖραν. Τὸ γεγονός ὅτι ὁ καθολικισμὸς θεωρεῖται ὑπὸ τῆς ἀθείας καὶ τοῦ μασωνισμοῦ ὁ ἄσπονδός των ἐχθρός, ὅτι ὁ Πάπας διεμαρτυρήθη κατὰ τοῦ

ἀντιχριστιανικοῦ ἐν τῇ σοβιετικῇ Ρωσίᾳ διωγμοῦ καὶ προσῆλθεν ἀρωγὸς εἰς τοὺς πάσχοντας πληθυσμοὺς διὰ γενναίου χρηματικοῦ ποσοῦ, ταῦτα καὶ ἄλλα μαρτυροῦσι, κατὰ τὸν ρουμᾶνον κληρικόν, ὅς μόνον ὅτι ὁ Πάπας δὲν εἶνε ὁ ἐχθρὸς τῆς ὀρθοδοξίας, ἀλλὰ καὶ ὅτι αὐτὴ μόνον δι' αὐτοῦ ἢ ἐν τῷ παπισμῷ θὰ εἴρῃ τὴν σωτηρίαν της. «Ἐγὼ πιστεύω ὅτι εἰὰν δὲν ὑπῆρχεν ἡ καθολικὴ Ἐκκλησία μετὰ τὸν Πάπαν καὶ τὸ κῆρὸς του, ἀπὸ πολλοῦ ἢ φλόξ τοῦ Χριστιανισμοῦ θὰ ἦτο ἐσβεσμένη...» Ἡ ἀπροκάλυπτος αὕτη δημοσία παποφροσύνῃ ὀρθοδόξων κληρικοῦ, τιμητέρον μάλιστα διὰ τοῦ ὀφφικίου τοῦ πρωτοπρεσβυτέρου καὶ διευθύνοντος ἀπὸ ἑξαετίας ἐκκλησιαστικο-θηρησκευτικῶν περιοδικῶν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς Βεσσαραβίας, ὁμολογούμενῃ εἰς ἀντίκρουσιν ἐνὸς ἐπισκόπου τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας, εὐνόητον ὁπόσον ἐνθουσιασμὸν προὐκάλεσεν εἰς τὰς τάξεις τῶν καθολικῶν, ὡς ἄλλως τε καταφαίνεται ἐκ τῆς μεταφράσεως τῆς ἐν λόγῳ ἐπιστολῆς καὶ τῶν ἐπ' αὐτῆς σχολίων τοῦ καθολικοῦ περιοδικοῦ «L' Unité des Eglises». Δὲν γνωρίζομεν τίνας συνέπειας ἔσχεν ἡ δεδηλωμένη αὕτη ἀπὸ τῆς ὀρθοδοξίας ἀποστασία τοῦ ἐν λόγῳ κληρικοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, εἰς ἣν ἀνήκει. Ἀλλ' ἂν νομίζῃ οὗτος ὅτι, μελετήσας τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν, ἐμβαθύνσας εἰς τὸ πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης καὶ, ψυχολογήσας τὸν παπισμὸν ἔστιν καὶ ἐπιπολαίως, ἀνεκάλυψεν ἐν αὐτῷ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ζητουμένην «χριστιανικὴν ψυχὴν», ἀπατάται οἰκτιρότατα ὁ ἄνθρωπος.

Πατριάρχαι ἐν Δέσβῳ

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς εἰς Δέσβον μεταβάσεως τοῦ Μ. Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Μελετίου ἐπικαίρον νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ τελευταία πατριαρχικὴ τῆς Δέσβου ἐπίσκεψις ἦτο ἡ τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Σιλβέστρου τῷ 1575. Ὁ Σιλβέστρος ἦτο σιερὸς φίλος τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς ἐν Δέσβῳ μεγάλης μοιῆς τοῦ Δεσμῶνος ἀγίου Ἰγνατίου, ὡς δὲ καταφαίνεται ἐκ σιγίλλων καὶ ἄλλων ἰδιογράφων ἐπιστολῶν τοῦ Σιλβέστρου, οὗτος ἦλθεν εἰς Δέσβον ἵνα καθορίσῃ τὸ διοικητικὸν σύστημα τῆς μοιῆς, ὅπερ καὶ ἐχρησίμευσεν ὡς βᾶσις τῆς ἀναδιοργανώσεως τοῦ μοναχικοῦ βίου ἐν τῇ νήσῳ. Ἐκιοτε οὐδεὶς πατριάρχης ἐπεσκέφθη τὴν Δέσβον, ἡ δὲ ἐφετερινὴ μετὰ τέσσαρας καὶ ἡμισυ αἰῶνα πατριαρχικὴ ἐπίσκεψις γίνεται πάλιν ὑπὸ Πατριάρχου τῆς Ἀλεξανδρείας.

Οἱ Ἀσσύριοι τοῦ Ἰράκ.

Τραγικὴ ὑπῆρξεν ἡ τύχη τῆς ομάδος τῶν εὐαριθμῶν ρεστοριανῶν, οἵτινες, διαρκοῦντος τοῦ πολέμου καὶ τῆς ἐπὶ τοῦ Ἰράκ ἐντολῆς τῶν ἀγγλων, ἐπολέμησαν παρὰ τὸ πλεονόν τῶν συμμάχων κατὰ τῶν τούρκων. Τινὰ τῶν ἀγγλικῶν θρησκευτικῶν φύλλων προσεπάθησαν ἀπὸ πολλοῦ νὰ πείσωσι τὴν ἀγγλικὴν κυβέρνησιν περὶ τῆς ἀνάγκης νὰ προστατευθῶσιν οἱ πληθυσμοὶ οὗτοι κατὰ τῆς μαρίας τῶν μπασι-βουζούκων, ἥτις ἀφεντικῶς θὰ ἐξεδηλοῦτο μετὰ τὴν ἐκεῖθεν ἀποχώρησιν τῆς Ἀγγλίας. Ἡ προειδοποίησις αὕτη δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν, ἡμέλιση δὲ νὰ προσέξῃ τὸ πρᾶγμα καὶ ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν, πρὸς ἣν εἶχον ἀποταθῆ

οὐ Ἀσσύριοι. Ὅταν δὲ οἱ γεστοριανοὶ ἐπεχείρησαν νὰ ἐγκατασταθῶσιν ἐν τῷ ἐλευθέρῳ πλέον Ἰράκ εἰς συμπληρὴν αὐκισμὸν, αἱ τοπικαὶ ἀρχαὶ ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ παλαιοῦ ἐχθροῦ τῶν Ἀσσυρίων Χατζῆ Μπεκήρ Σιδκὴ πρόβησαν εἰς σφαγὰς τῶν ἐν λόγῳ χριστιανῶν, ὧν ἐξωλόθρευσαν ἤδη τὸ τρίτον. Τὸ πρῶμα ἐγνωστοποιήθη εἰς τὸν βασιλέα Φεϊζούλ, διατάξαντά ἀνακρίσεις, ὃ δὲ ἄγγλος ἐπιετραμμένος ἐμερίμνησε νὰ μεταφερθῶσι διὰ βρετανικὸν ἀεροπλάνου εἰς Κύπρον ὁ πατριάρχης τῶν ἀσσυρίων Λαβὶδ Μάρ Σιμόν, ὁ πατὴρ καὶ ὁ ἀδελφός του. Οἱ «Ἐκκλησ. Καιροὶ» τοῦ Λονδίνου ἐπιρρίπτουσι τὴν εὐθύνην τῆς συμφορᾶς τῶν ἀπροστατευτῶν τούτων χριστιανῶν εἰς τὸ ἀγγλικὸν ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν.

Οἱ ἐν Γερμανίᾳ Ἕλληνες.

Κατὰ πληροφωρίας ἡμῶν ἐκ Γερμανίας, ἡ θρησκευτικὴ κατάστασις τῶν ἐν Μονάχῳ, Βερολίνῳ, Δρέσδῃ, Δεσίρῳ καὶ Ἀμβούργῳ ἐλληνικῶν παροικιῶν δὲν εἶναι εὐχάριστος, ἰδίᾳ ὑπὸ τῶν μεταπολεμικῶν ἐτῶν. Ἐνεκα τῆς οικονομικῆς κρίσεώς των, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ συντηρήσωναι ἱερεῖς, ὧν ἡ ἀποστολὴ θὰ ἦτο ἡ ἀναζωπύρωσις καὶ στήριξις τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθηματός των ὁρθοδόξων. Προπολεμικῶς ἡ θρησκευτικότης τῶν ἐλλήνων τούτων διετηρεῖτο ζωηρὰ καὶ ἀκμαία, ἡ οικονομικὴ ἀνθησις τῶν παροικιῶν ἐπέτρεπε τὴν συντήρησιν ἱερῶν, ὅπου δ' ἔλειπον Ἕλληνες ἱερεῖς, ἀνεπλήρουσαν αὐτοὺς ῥώσοι. Σήμερον δυστυχῶς οἱ ὅροι οὗτοι ἐξέλιπον, ἐπὶ πλέον δ' ἐνεφανίσθη καὶ ὁ ἀπὸ τῆς ἐν τῷ μετὰξὺ ἐπιστηθῆσιν ὁμοειδέως τῶν οὐνιτῶν κίνδυνος. Ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου παρ' ἔτους ἐγκατεστάθησαν ἐν Μονάχῳ, φοιτῶντες εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ ἡγεσίαν τοῦ Ἑλληνὸς Οὐνιτῶν ἱερέως Πέτρον Περικλέους Παπαϊωάννου, ὁκτὼ ἀντιπρόσωποι τῶν οὐνιτῶν στρατολογηθέντες ἐκ διαφόρων χωρῶν καὶ συντηρούμενοι ὑπὸ τῆς Ἀντικῆς ἐκκλησίας ἐπὶ σκοπῷ ἐνεργείας προσηλυτισμοῦ μετὰ τῶν ὁμοεθνῶν των. Αἱ ἱεροργαίαι αὐτῶν τελοῦνται εἰς τι ἐκκλησιῶν κείμενον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Finken ἀριθ. 2, διασκευασθὲν δαπάναις καὶ μερίμναις τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας. Οἱ ἀνωτέρω διατείνονται, ὅτι μετὰ τὴν ἐπικειμένην περῶσιν τῶν ἐνταῦθα σπουδῶν των προτίθενται νὰ μεταβῶσιν εἰς Ρωσίαν ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἐνεργείας προσηλυτισμοῦ. Ὁ τοιοῦτος ὁμοῦ ἰσχυρισμὸς αὐτῶν εἶναι ἀναληθής ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι πᾶσα δρᾶσις αὐτῶν ἐν Ρωσίᾳ δέον νὰ θεωρητῆ ἀπολύτως ἀδύνατος μετὰ τὸν ἐξολοθρευτικὸν διωγμὸν, ὅφ' ὃν τελεῖ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι διαψεύδονται καὶ ὑπ' αὐτῶν τούτων τῶν πραγμάτων. Ἀληθῶς οἱ προμνημονευθέντες ἀσχολοῦνται μόνον μὲ τὴν ἐνεργεῖαν προσηλυτισμοῦ μετὰ τῶν ἐν Γερμανίᾳ ἐλλήνων καὶ ῥώσων ὁρθοδόξων. Καὶ διὰ μὲν τοὺς Ἕλληνας ἡ προσηλυτιστικὴ ἐνεργεῖα διενθύνεται ὑπὸ τοῦ προαναφερθέντος Ἑλληνὸς Πέτρον Παπαϊωάννου, ἡ δὲ μετὰ τῶν ῥώσων δρᾶσις ἔχει ἀνατεθῆ, εἰς ῥώσον ἱερέα οὐνιτην, λειτουργοῦντα μάλιστα καὶ ῥωσιστὶ εἰς τὸ προμνημονευθὲν ἐκκλησιῶν

ἐπὶ σκοπῷ προσελεύσεως τῶν ἐν Μονάχῳ βιούντων ῥώσων. Αἱ τοιαῦται προσηλυτικαὶ ἐνεργεῖαι δὲν περιορίζονται μόνον ἐν Μονάχῳ, ἀλλὰ ἐπεκτείνονται καὶ εἰς ἀπάσας τὰς ὑπολοίπους πόλεις τοῦ γερμανικοῦ κράτους, ἐν αἷς ὑφίστανται ἑλληνικαὶ παροικίαι.

Τῇ 1 Σεπτ. εορτάζεται ἐν Ἀγγλίᾳ ὁ ἅγιος Giles (St. Giles) ὅστις ἐζητε προὸ 1300 ἐτῶν καὶ εἰς ὃν εἶνε ἀφιερωμένοι ἐν Ἀγγλίᾳ 170 ναοί. Ὁ ἅγιος οὗτος εἶναι ἑλληνικῆς καταγωγῆς: εἶνε ὁ Ἕλλην Αἰγίδιος, υἱὸς ἀθηναίου πατρός, παρ' οὗ κληρονομήσας μεγάλην περιουσίαν διένειμεν αὐτὴν εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ τοὺς ἀσθενεῖς. Οἱ ὑπ' αὐτοῦ εὐεργετηθέντες ἦσαν τόσον πολυάριθμοι καὶ τόσον ὁ Αἰγίδιος ἠνωχλεῖτο ὑπὸ τῆς εὐγνωμοσύνης τῶν ἀφοσιωθέντων εἰς αὐτόν, ὥστε ἀποφασίσας νὰ ἐκπατρισθῆ κατέφυγεν εἰς Μασσαλίαν, ἐκεῖ δὲ ἐτιμήθη ὡς ἅγιος καὶ ἐκεῖθεν ἐδανείσθησαν αὐτόν οἱ ἄγγλοι. Εἰς Γαλλίαν ἀφικόμενος ἐγκατεστάθη ἐν σπηλιῶν παρὰ τὴν πρὸς τὴν Νίμες. Ὁ βασιλεὺς τῶν Γάλλων, θρησκῶν ποτὲ παρὰ τὴν πόλιν, ἐτόξευσεν ἔλαφον, ἧτις κατέφυγεν εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ Αἰγιδίου. Οὗτος ὁρμήσας νὰ σώσῃ αὐτὴν ἐπλήγη ὑπὸ τοῦ βασιλικοῦ βέλους εἰς τὴν κνήμην, καὶ ἔκτοτε ἀπομείνας χολὸς ἀνεκηρύχθη προστάτης τῶν χολῶν καὶ τῶν ἐπαϊτῶν. Ὁ βασιλεὺς διέταξε νὰ ἀνεγερθῆ παρὰ τὸ σπήλαιον μοναστήριον, οὗ πρῶτον ἡγούμενον διώρισεν τὸν οὐτω γαλλιστὶ κληθέντα Gilles, ἀφ' οὗ ἐπωνομάσθη καὶ ἡ μονὴ (Abbaye de St Gilles). Οἱ γάλλοι χωρικοὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς μνήμης του (1 Σεπτ.) κομίζουσιν εἰς τὴν μονὴν βλαστὸς χλόης πρὸς εὐλογία ἐν ἀνάμνησιν τοῦ ἀπλοῦ καὶ ἀφελοῦς μοναχοῦ, ὅστις ἐτρέφετο διὰ μόνων χόρτων. Ὁ Αἰγίδιος-St Gilles ἐν Ἀγγλίᾳ τιμᾶται ὡς St Giles.

Τὰ τῆς θρησκείας ἐν Ἰσπανίᾳ ἐρρυθμίσθησαν διὰ τοῦ περὶ τῶν θρησκευτικῶν ὁμολογιῶν καὶ τῶν θρησκ. ταγμάτων νόμου ὡς ἑξῆς: Ὑπάρχει ἐλευθερία συνειδήσεως καὶ λατρείας. Τὸ κράτος δὲν ἔχει θρησκείαν ἐπίσημον. Εἶνε ἐλευθέρη ἡ λατρεία πᾶσῶν τῶν θρησκ. ὁμολογιῶν ἐν τῷ τῶν ναῶν των. Αἱ θρησκευτικαὶ συγκεντρώσεις ἐν οὐδεμῇ περιπτώσει δύναται νὰ ἔχωσι πολιτικὸν χαρακτήρα. Ἡ ἐσωτερικὴ ὁργάνωσις τῶν θρησκ. ὁμολογιῶν εἶνε ἐλευθέρη ἐν τοῖς ὅροις τῶν νόμων, πάντοτε ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι δὲν θίγουν τὴν κυριαρχίαν τοῦ κράτους. Δικαιοῦνται νὰ ἐκλέγωσι τοὺς θρησκευτικοὺς των ἀξιωματούχους, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι θὰ εἶνε ἀπαραιτήτως ἰσπανοί. Οὐδεμίαν ἐκκλησίαν καὶ οὐδὲν θρησκ. ἴδρυμα βοηθεῖ τὸ κράτος οικονομικῶς. Τὰ ἀκίνητα τῆς καθολικῆς θρησκείας ἀναγνωρίζονται ὡς ἰδιοκτησία τοῦ κράτους, ἀλλ' εἶνε προωρισμένα διὰ τὴν λατρείαν. Ἡ μετὰ τὸν νόμον τοῦτον κτηθησομένη ὑπὸ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν λοιπῶν θρησκ. ὁμολογιῶν περιουσία θεωρεῖται ἰδιωτικὴ. Πᾶσαι αὗται δικαιοῦνται νὰ κέκτηνται κινητὰ καὶ ἀκίνητα ἐν τοῖς ὅροις τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀναγκῶν. Αἱ ἐκκλησίαι δύναται νὰ ἰδρῶσι καὶ νὰ διευθύνωσι καθιδρύματα προωρισμένα πρὸς θρησκευτικὴν μόρφωσιν τοῦ κλήρου των. Τὰ θρησκ. τίγματα ὁμοῦ καὶ οἱ θρησκ. ἀδελφότητες δὲν δύναται νὰ ἀναλαμβάνωσι ἄλλην, πλὴν ταύτης, διδασκαλίαν. Τὸ ὑπουργεῖον Παιδείας θὰ σπεύσῃ νὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν διδασκαλίαν τῶν ταγμάτων διὰ τῆς τοῦ κράτους.

Τὸ πολωνικὸν κράτος συνήψαν κογκορδάτον μετὰ τῆς ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, καταβάλλει δὲ προσπάθειαν πρὸς ἀπὸκατάστασιν φιλικῶν σχέσεων μεταξὺ τῆς ἐν τῷ κράτει ρωμαϊκῆς καὶ τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας. Εἶνε πρόθυμον νὰ ἐθνικοποιήσῃ τὴν ἐν Πολωνίᾳ ὀρθόδοξον ρωσικὴν ἐκκλησίαν παρέχον εἰς αὐτὴν καταστατικὸν χάρτην μᾶλλον προσηρμοσμένον πρὸς τὰς συνθήκας τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς ἐν Πολωνίᾳ. Ἐθέσπισεν ὀρθόδοξον Θεολογικὴν Σχολὴν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Βαρσοβίας. Ἐν γένει καὶ ἐξ ἄλλων μέτρων προκύπτει ὅτι τὸ πολωνικὸν κράτος ἐνδιαφέρεται οὐ μόνον ὑπὲρ τῆς προνομιούχου ἐν αὐτῷ ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ καθ' ὅλου ὑπὲρ τῆς θρησκείας. Οὐχ ἦντο ἐκ διαφόρων λόγων γεννώμεναι συγκρούσεις, ἐνίοτε πολὺ λυπηραί, πρὸς τὰς διαφόρους θρησκευτικὰς κοινότητας, μὴ ἐξαιρουμένης μηδὲ τῆς ρωμαϊκῆς. Τῇ εἰσηγήσει τῆς τελευταίας ταύτης τὸ κράτος παρασύρεται εἰς δυσμενεῖς ἐνεργείας κατὰ τῶν ἄλλων ἐν τῇ χώρᾳ ἐκκλησιῶν καὶ θρησκευμάτων, λαμβανούσας μάλιστα τὸν χαρακτῆρα πραγματικῆς διωγμῶ. Οὕτω π.χ. πολλοὺς τῶν ὀρθόδοξων ναῶν ἀφῆρσεν ἀπὸ τῶν ὀρθόδοξων, οὐ μόνον δὲ παρεχώρησεν αὐτοὺς εἰς τοὺς καθολικοὺς, ἀλλὰ καὶ παρακαλεῖ τὴν ἀνέγερσιν νέων ναῶν. Ἐπ' ἴσης χάρις εἰς τὰς ἐνεργείας καθολικῶν ἱερῶν ἐκλεισθησάν τῇ καὶ κατηγορήθησαν ὀρθόδοξον κομητήρια. Οὐχὶ διέφυγε ἐστῆς τῆς τῆς καὶ πρὸς τοὺς ἐν Πολωνίᾳ εὐαγγελικοὺς. Ἐν γένει ἐν Πολωνίᾳ προτανεύει σημαντικὴ νευρικότης ἐν ταῖς σχέσεσι τῶν διαφόρων φυλῶν, ἐθνοτήτων, θρησκείων καὶ γλωσσῶν.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Μετὰ τὸν ψηφισθέντα ἤδη νέον ὄργανισμὸν τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων μετωνομάσθη Ὑπουργεῖον Θρησκευμάτων καὶ Παιδείας.

—Ἐν τῇ σημερινῇ συνεδρίᾳ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀπεφασίσθη ἡ ἀναβολὴ τῆς διὰ τὴν 1 Ὀκτωβρίου ὁρισθείσης ἐκτάκτου συνελεύσεως τῆς Ἱεραρχίας.

—Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ὑπέβαλεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὰ Νομοθετικὰ σώματα μακρὸν ὑπόμνημα σχετικῶς πρὸς τὸ νομοσχέδιον τῆς ἀποσπάσεως τῶν Μονῶν Κεφαλληνίας καὶ Λευκάδος, εὐτυχῶς δὲ ἀπέσπυρεν αὐτὸ ἐκ τῆς Γερουσίας ὁ κ. Ὑπουργός.

—Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐξέφρασε τὰς εὐχαριστίας αὐτῆς πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης κ. Σ. Ταλιαδοῦρον διὰ τὸ ὑποβληθὲν εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδιον κατὰ τῆς βλασφημίας.

—Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Ἰερεμίου, συνοδικὸς σύνεδρος, ἐπεσκέφθη συνοδικῇ διαγνώμῃ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν κ. Γ. Κονδύλην καὶ ἐκινολόγησε μετ' αὐτοῦ περὶ τῆς στρατιωτικῆς τῶν ὑποψηφίων κληρικῶν καὶ περὶ στρατιωτικῶν ἱερῶν.

—Καταργηθέντος τοῦ Μοναστηριακοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, διορίσθησαν προσωρινὰ Ἡγουμενοσυμβούλιο τῶν ἀνδρῶν Μονῶν αὐτῆς, μέχρι τοῦ δι' ἐκλογῆς μονίμου καταρτισμοῦ αὐτῶν.

—Κληρικὰ μέλη τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου ὁρίσθησαν διὰ τὴν νέαν διετίαν, συμφώνως τῷ νόμῳ, ὁ Ἀρχιμ. Κύριλλος Ψύλλας, διορισθεὶς ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου, καὶ ὁ Πρωτοπρ. Ἠλίας Ἀγδρικόπουλος, ἐκλεγείς ὑπὸ τοῦ Ἱεροῦ Συνδέσμου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

—Ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας καθιερώσθη Ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ τῶν κ.κ. 1) Δημάρχου Πειραιῶς 2) Προέδρου Δημ. Συμβουλίου Πειραιῶς 3) Προέδρου Πρωτοδικῶν Πειραιῶς 4) Προέδρου Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Πειραιῶς 5) Προέδρου ἐργατικῆς Κέντρου Πειραιῶς 6) Δ' τοῦ Ἀστυνομίας Πόλεως Πειραιῶς 7) μισοστάμενον ὑπερρεσίας Προνοίας Πειραιῶς 8) Κας Φεράλδης 9) Κας Ἀθηνᾶς Στρατήγη 10) Δ' τοῦ ἐν Πειραιῇ ὑπ' ἡγεμονίᾳ τῆς Ἐθνικῆς τραπέζης, ὅπως συλλέγη ἐράνους καὶ δέχεται εἰσφορὰς παρὰ τῶν διαφόρων φιλανθρωπῶν ἐπὶ σκοπῷ παροχῆς πρ-

οιθάψως ἐν γένει εἰς τοὺς πυροπαθεῖς κατοίκους τοῦ ἐν Πειραιῇ προσφυγικοῦ συνοικισμοῦ Ἀναστάσεως.

—Ὁ σεβ. μητροπολίτης Ἀλεξανδρουπόλεως ἀνεκοίνωσε τῇ Ἱ. Συνόδῳ τὴν εἰς πρεσβύτερον χειροτονίαν τοῦ Σταύρου Τσαρῆ διὰ τὸ χωρίον Μελιά.

—Ὁ σεβ. Ἠλείας ἀνεκοίνωσε τῇ Ἱ. Συνόδῳ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἱερέως Νικολαίου Λέφα, ἐφημερίου Ἐλαιῶνος, συμφώνως τῷ νόμῳ, ὡς ὑπερβάντος τὸ 75 ἔτος τῆς ἡλικίας τοῦ.

—Ὑπὸ τοῦ σεβ. μητροπολίτου Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας ἀνεκοινώθη τῇ Ἱ. Συνόδῳ ἡ πίσυς τοῦ ἱερέως Ἰωάννου Παπαδοπούλου, ἐφημερίου τοῦ ἱ. ναοῦ τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου Φιλιατρῶν, ὡς ἐγκαταλιπόντος τὴν θέσιν αὐτοῦ ἀδικαιολογητῶς ὑπὲρ τὸν μήνα.

—Ὁ σεβ. μητροπολίτης Ἄρτης ἀνεκοίνωσε τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τὴν εἰς πρεσβύτερους προχείρισιν τῶν 1) Ἀθανασίου Δ. Πριτσέλη ἢ Στύρου διὰ τὸ χωρίον Σγάρους 2) Κωνσταντίνου Β. Παπᾶ διὰ τὸ χωρίον Μικροσπηλιῶν καὶ 3) Κωνσταντίνου Ἱ. Γεωργούλα διὰ τὸ χωρίον Κάψαλα.

—Ὁ σεβ. μητροπολίτης Φθιώτιδος ἀνεκοίνωσε τῇ Ἱ. Συνόδῳ, ὅτι διώρισεν ἡγουμένον τῆς ἱ. μονῆς Ἀντιτίσης τὸν ἱερομόναχον Εὐλόγιον Μόρφην ἀντὶ τοῦ ἀπολυθέντος Σωφρονίου Σταυροπούλου.

—Ὁ σεβ. μητροπολίτης Ἠλείας ἀνεκοίνωσε τῇ Ἱ. Συνόδῳ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἱερέως Ἰωάννου Παπακωνσταντίνου, ἐφημερίου τῆς κοινότητος Δούκα, συμφώνως τῷ νόμῳ, ὡς ὑπερβάντος τὸ 75 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, καθ' ὅσον καὶ τὴν παῖσιν τοῦ ἱερέως Μάρκου Μαροκοπούλου, ἐφημερίου τῆς κοινότητος Κολυμρίου διὰ τὸν αὐτὸν λόγον.

—Τὸ Ὑπουργεῖον Θρησκευμάτων κλπ. ἀνεκοίνωσε τῇ Ἱ. Συνόδῳ, ὅτι διὰ Δ. ἀνασυνιστᾶται ἡ ἐν Τριπόλει Ἱερατ. Σχολὴ ὑπὸ τὸν τύπον τῶν συμφώνως τῷ νόμῳ 5108 λειτουργουσῶν ἱερατικῶν σχολῶν.

—Κατ' ἀνακοίνωσιν τοῦ Ὑπουργείου Θρησκευμάτων κλπ. διὰ διατάγματος ὁ ἱεροκέρυξ τῆς Ἱεράς μητροπόλεως Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Ζέρβας μετετέθη εἰς τὴν ἱ. μητροπόλιν Χαλκίδος.

—Ὑπὸ τοῦ σεβ. μητροπολίτου Ἄρτης ἀνεκοινώθη πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον ἡ εἰς πρεσβύτερον χειροτονία τοῦ Γεωργίου Παπαχοριστάκη διὰ τὸ χωρίον Καταρράκτην.

—Κατ' ἀνακοίνωσιν τοῦ Ὑπουργείου Θρησκευμάτων κλπ. πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον διὰ διατάγματος ἀνεμνήθη χάρις διὰ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ποινῆς αὐτοῦ εἰς τὸν ἱερέα Ἀνδρέαν Ἀρχιμανδρίτην, ἐφημέριον ἁγ. Σοφίας Πειραιῶς.

—Κατ' ἀνακοίνωσιν τοῦ Ὑπουργείου Θρησκευμάτων πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον ὁ συνοικισμὸς Τριδένδρου τῆς ἱ. μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος, διὰ Δ. ἀποσπασθεὶς τῆς ἐνορίας Τροβάτου, ἀπετέλεσεν ἰδίαν ἐνορίαν.

—Ὁ σεβ. μητροπολίτης Χαλκίδος ἀνεκοίνωσε τῇ Ἱ. Συνόδῳ τὸν κατόπιν ἐκλογῆς διορισμὸν ὡς ἐφημερίου Λιχάδος Παλαιωχωρίου τοῦ τέως ἐφημερίου Ἀλλῆς Μερίας τῆς ἱ. μητροπόλεως Δημητριάδος Δημητρίου Φιλιάτη, κανονικῶς ἀπολυθέντος ὑπὸ τοῦ σεβ. μητροπ. Δημητριάδος.

—Ὁ σεβ. μητροπολίτης Ἄρτης ἀνεκοίνωσε τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τὴν εἰς πρεσβύτερον προχείρισιν τοῦ Κωνσταντίνου Β. Μπουρνάκα, ὡς ἐφημερίου τοῦ ἐν Ἄρτῃ ναοῦ τοῦ ἁγίου Νικολαίου.

—Κατ' ἀνακοίνωσιν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας κλπ. πρὸς τὴν Ἱ. Σ., διὰ διατάγματος οἱ συνοικισμοὶ παραλίας Ἠλίας καὶ Ἄνω Ἠλίας τῆς Κοινότητος Γουρδοβίτης—Χαλκίδος, ἀπετέλεσαν ἰδίαν ἐνορίαν.

—Ὁ σεβ. μητροπολίτης Ἠλείας ἀνεκοίνωσε τῇ Ἱ. Συνόδῳ, ὅτι ἀπέλυσε κανονικῶς τὸν ἐφημέριον Καστρακίου αἰδὸς Διονύσιον Παπακυριακόπουλον, ἐκλεγέντα ἐφημέριον Λυκοπορείας τῆς ἱ. μητροπόλεως Κορινθίας.

—Ὑπὸ τοῦ σεβ. μητροπολίτου Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας ἀνεκοινώθη πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον ἡ εἰς πρεσβύτερον προχείρισιν τοῦ Κωνσταντίνου Μαρσούλα, ὡς ἐφημερίου τῆς Κοινότητος Περγικῆς.

—Κατ' ἀνακοίνωσιν τοῦ Ὑπουργείου Θρησκευμάτων κλπ. πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον, διὰ διατάγματος ὁ συνοικισμὸς Παληνοργιάς τῆς ἱ. μητροπόλεως Πατρῶν ἀπετέλεσεν ἰδίαν ἐνορίαν.

—Τὸ Ὑπουργεῖον Θρησκευμάτων κλπ. ἀνεκοίνωσε τῇ Ἱ. Συνόδῳ, ὅτι διὰ Δ. ὁ ἱερεὺς ναὸς τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου Χαλανδρίου τῆς ἱ. μητροπόλεως Πατρῶν, ἀποσπῶ,

μενος τοῦ ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τῆς αὐτῆς Κοινότητος, ἀποτελεῖ ἰδίαν ἐνορίαν.

— Ὁ σεβ. μητροπολίτης Καρυστίας ἀνεκοίωσε τῇ Ἱ. Συνόδῳ, ὅτι ἀπέλαξε τῶν ἱερατικῶν αὐτοῦ καθηκόντων τὸν ἐφημέριον Ὁξυλίθου ἀρχιμ. Ἰωάννην Ἀντωνόπουλον μετὰ ἐνορχον γνωμάτευσιν ἱατρῶν περὶ τῆς ἀνικανότητος αὐτοῦ.

— Τὸ Ὑπουργεῖον Θρησκευμάτων ἀνεκοίωσε τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ, ὅτι διὰ διατάγματος ἡ ἱερά μονὴ «Μακρυρράχης» τῆς ἱ. μητροπόλεως Βεργίας, ἀποσπασθεῖσα τῆς ἱ. μονῆς τοῦ ἁγίου Διονυσίου «Ὀλύμπου», συνεχανεύθη εἰς τὴν ἱ. μονὴν τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου «Σφηνίσσης».

— Ὁ σεβ. μητροπολίτης Σεργῶν ἀνεκοίωσε τῇ Ἱ. Συνόδῳ τὴν εἰς πρεσβύτερον προχειρίσιν τοῦ Εὐαγγέλου Ζιρκιάνου διὰ τὸ χωρίον Μαυροῦδαν, ὡς καὶ τοῦ Ἰωάννου Ποντίκη διὰ τὸ Ψαροτόπιον.

— Ὁ σεβ. μητροπολίτης Πατρῶν ἀνεκοίωσε τῇ Ἱ. Συνόδῳ τὴν εἰς πρεσβύτερον χειροτονίαν τοῦ Μιχαὴλ Νανοπούλου διὰ τὸ χωρίον Πιτίτανη, ὡς καὶ τοῦ Ἀνδρέου Ἀνδρικοπούλου διὰ τὸ χωρίον Λαμακίνη, ὁ αὐτὸς δὲ ἀνεκοίωσε τὸν διορισμὸν κατόπιν ἐκλογῆς τοῦ ἱερέως Ἀνδρέου Παναγιωτοπούλου, ὡς ἐφημέριον Βερναθεϊκῶν, καθὼς καὶ τὸν διορισμὸν τοῦ ἱερέως Θεοδώρου Θωμῆ μετὰ νόμιμον ἐκλογὴν ὡς ἐφημέριον Λακοπέτρας.

— Ἐπίσης ὁ σεβ. μητροπολίτης Πατρῶν ἀνεκοίωσε τῇ Ἱ. Συνόδῳ τὴν δυνάμει τοῦ ἰσχύοντος νόμου 5439 μνημοποιήσιν τοῦ ἐφημέριου τοῦ ἐν Πάτραις ἱ. ναοῦ Παντανάσσης ἱερέως Χρόνι Παπανικολοπούλου καὶ τοῦ ἐφημέριου τοῦ ἐν Πάτραις ἱ. ναοῦ ἁγίας Παραρασκευῆς ἱερέως Νικολάου Πακουλοπούλου.

— Ὁ σεβ. μητροπολίτης Σισανίου καὶ Σιατίστης, τοπότηρητῆς τῆς ἱ. μητροπόλεως Καστορίας, τηλεφωνικῶς ἀνήγγειλε τῇ Ἱ. Συνόδῳ, ὅτι ὁ ἱερός ναὸς τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ χωρίου Γέρμας ἀπετεφρώθη, διεσώθησαν δὲ εἰκόνας, μέρος τοῦ εἰκονοστασίου, ἱερά βιβλία καὶ σκεύη.

— Ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας ἀνεκοινώθη τῇ Ἱ. Συνόδῳ ἡ εἰς πρεσβύτερον προχειρίσιν τοῦ Κωνσταντοῦ Πουλακίδα, ὡς ἐφημέριου τοῦ ἐν Φιλιατροῖς ἱ. ναοῦ τοῦ ἁγ. Ἀθανασίου.

— Κατ' ἀνακοινῶσιν τοῦ Ὑπουργεῖου Θρησκευμάτων κλπ. πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον διὰ Διατάγματος ὁ συνοικισμὸς Ἀμπέλων τῆς ἱ. μητροπόλεως Ἀκαρνανίας κλπ. ἀπετέλεσεν ἰδίαν ἐνορίαν.

— Κατ' ἀνακοινῶσιν τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργεῖου ἡ κοινότης Λυχνῶν—Ὑπάτης ἀπετέλεσεν ἰδίαν ἐνορίαν.

— Τὸ Ὑπουργεῖον Θρησκευμάτων κλπ. ἀνεκοίωσε τῇ Ἱ. Συνόδῳ τὴν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγιεινῆς κλπ. ἐνεργεῖαν αὐτοῦ διὰ τὴν ἐγκρίσιν τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ φιλοπτόχου ταμείου τῆς ἱ. μητροπόλεως Πλωμαρίου.

— Ὁ Τοποτηρητῆς τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων διὰ γράμματος αὐτοῦ ἐγγνώρισε τὴν λήψιν τοῦ σταλέντος χρηματικοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 101,200, προερχομένων ἐξ εἰσφορῶν ὑπὲρ τῆς ἐπισκευῆς τοῦ τροῦλου τοῦ ἱ. ναοῦ τῆς Ἀνασ. σεως.

— Συνεπεία ἐγγράφου τοῦ σεβ. μητροπολίτου Τριφυλίας κλπ. πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον ὁ Μακ. Πρόεδρος τῆς Ἱ. Συνόδου παρεκάλεσε τὸ Ὑπουργεῖον Θρησκευμάτων κλπ. ὅπως μὴ ἀπαιμακρυνθῶσιν οἱ ἐφημέριοι ἐκ τῆς διδασκαλικῆς αὐτῶν θέσεως, ὡς ἐπιδιώκεται διὰ τοῦ ψηφισθησόμενου νόμου, καὶ ἐπιτραπῆ, ἵνα ἐν χωρίοις τοῖς ἁπλοῦστοις οἱ δημοδιδάσκαλοι ἱερεῖς δύνανται νὰ εἶναι καὶ ἐφημέριοι.

— Κατ' ἀνακοινῶσιν τοῦ Ὑπουργεῖου Θρησκευμάτων κλπ. οἱ συνοικισμοὶ Τριφυλικῶν καὶ Πυργί τῆς ἱ. μητροπόλεως Παραμυθίας κλπ. διὰ Διατάγματος ἀπετέλεσαν ἰδίαν ἐνορίαν.

— Συνεπεία ἐγγράφου τοῦ σεβ. μητροπολίτου Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον περὶ καταργήσεως τῶν κατὰ τὰ Κυριακὰς γινομένων ἀγορῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ, ὁ Μακ. Πρόεδρος τῆς Ἱ. Συνόδου παρεκάλεσε τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Οἰκονομίας δι' ἐγγράφου αὐτοῦ ὅπως νομοθετικῶς προβῆ εἰς τὴν τροποποίησιν τοῦ σχετ. Διατάγματος.

— Κατ' ἀνακοινῶσιν τοῦ Ὑπουργεῖου Θρησκευμάτων κλπ. διὰ διατάγματος διορίσθησαν μέλη τοῦ ἐπισκ. δικα-

στηρίου τῆς ἱ. μητροπόλεως Καρυστίας τακτικὰ μὲν οἱ 1) ἀρχιμ. Κορηλῆλιος Γράψας καὶ 2) πρωτοπρεσβύτερος Γεώργιος Βάσος, ἀναπληρωματικὰ δὲ οἱ 1) ἀρχιμ. Παντελεῖμον Μαρτύρης καὶ 2) πρωτοπρεσβύτερος Γ. Ἀλέξης.

— Ὁ Μακ. Πρόεδρος τῆς Ἱ. Συνόδου κατόπιν σχετικοῦ ἐγγράφου τοῦ σεβ. μητροπολίτου Βεργίας περὶ άρθρων τινῶν τοῦ νόμου περὶ τοῦ νοσοκομείου φυματιῶντων τῆς ἱ. μονῆς Πέτρας, δι' ὧν ὡς πρὸς τὸ συμβούλιον ὁ μητροπολίτης τίθεται ἐν ἡσσοῖ μοίρα τοῦ δημάρχου, δι' ἐγγράφου αὐτοῦ παρεκάλεσε τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγιεινῆς κλπ., ὅπως ἐπιδιώξῃ τὴν τροποποίησιν τοῦ εἰρημένου νόμου.

— Ὁ σεβ. μητροπολίτης Τριφυλίας ἀνεκοίωσε τῇ Ἱ. Συνόδῳ τὴν εἰς πρεσβύτερον χειροτονίαν τοῦ Πάνου Χ. Γεωργοπούλου, ὡς ἐφημέριου τοῦ ἱ. ναοῦ τῶν ἁγ. Ἀποστόλων Ραχῶν.

— Ὑπὸ τοῦ σεβ. μητροπολίτου Κερκύρας κλπ. ἀνεκοινώθη τῇ Ἱ. Συνόδῳ ἡ εἰς πρεσβύτερον προχειρίσιν τοῦ Ἰωάννου Μέξη, ὡς ἐφημέριου τοῦ ἐν Βυρῶ ἱ. ναοῦ τῆς Ὑπερ Θεοτόκου Ὀδηγητρίας.

— Κατόπιν σχετικοῦ ἐγγράφου τοῦ σεβ. μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος περὶ ἐλευθέρου κυκλοφορίας χιλιαστικῶν βιβλίων, ὁ Μακ. Πρόεδρος δι' ἐγγράφου αὐτοῦ παρεκάλεσε τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν, ὅπως ἀναθεωρήσῃ τὴν ὑπ' ἀριθ. 77 ἐ.ε. διαταγὴν αὐτοῦ καὶ διατάξῃ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς εἰσαγωγῆς χιλιαστικῶν βιβλίων καὶ τὴν κατάχεσιν τῶν εἰσαγομένων.

— Τὴν Κυριακὴν 30 Ἰουλίου ἐ.ε. ἐτελέσθη ἐν τῷ ἱ. ναφ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐν Μεγάροις ἡ ἐτησία εορτὴ ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων τοῦ ἐκεῖ Κατηχητικοῦ σχολείου. Κατὰ τὴν τελετὴν ταύτην παρόντη ὁ ἱ. κληρὸς τῆς πόλεως καὶ ὁ προϊστάμενος τῆς ἱ. μονῆς ἀγ. Ἰεροθέου, οἱ καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι τῶν σχολείων τῆς πόλεως καὶ πλῆθος εὐσεβῶς λαοῦ ἐκτιμώντος τὸ ἔργον τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου. Ἐψάλησαν ἱεροὶ ὕμνοι καὶ ἀπηγγέλθησαν ἐπίκαιρα ποιήματα ὑπὸ τῶν μικρῶν μαθητῶν, διὰ τῶν ὁποίων συνεκινήθη τὸ ἀσφυκτικῶς πληροῦν τὸν ναὸν εὐσεβῆς ἐκκλησίασμα.

— Κατὰ τὸ λήξαν σχολικὸν ἔτος ἐν τῇ Ἱερατικῇ Σχολῇ τῆς ἀγ. Ἀναστασίας ἐνεγράφησαν ἐν ὄλῳ 62 μαθηταί, ἐξ ὧν 9 εἰς τὴν πρώτην τάξιν, 12 εἰς τὴν δευτέραν, 12 εἰς τὴν τρίτην, 17 εἰς τὴν τετάρτην καὶ 12 εἰς τὴν πέμπτην. Ἐκ τῶν μαθητῶν τούτων δύο ἀπεχώρησαν κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ ἔτους, ἦτοι εἰς ἔνεκα ἀσθενείας καὶ εἰς ἔνεκα μετεγγραφῆς εἰς ἄλλην Σχολὴν Παρὰ τὰς σημειωθεῖσας, λόγῳ τῶν ἀλλεπαλλήλων μεταβολῶν τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ, δυσχερείας, ἡ ἐπίδοσις τῶν μαθητῶν ὑπῆρξε κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἱκανοποιητικῇ. Ἐπίσης ἡ ὑγιεινὴ τούτων κατάστασις καὶ τὸ ἦθος ὑπῆρξαν ἀπὸ πάσης ἐπόψεως ἱκανοποιητικὰ. Τὴν Σχολὴν διευθύνει ἀπὸ τῆς 18ης Νοεμβρίου π.ε. ὁ διδάκτωρ τῆς Θεολογίας κ. Νικ. Σουμλίδης.

— Ἐν τῇ ἱ. μητροπόλει Ἄρτης ὑφίστανται ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ σεβ. μητροπολίτου τρία ἀγαθοεργὰ ἱδρύματα. 1) τὰ Ἐλεῆ Ἄρτης, 2) ἡ Φιλανθρωπία καὶ 3) τὸ κληροδότημα Ἀλεξ. Σურπεσιῶν ἐπὶ πλέον δὲ διὰ δίσκων περιφερομένων ἐν τοῖς ναοῖς καὶ ἐκ συνδρομῶν ἐμπειστημένων τῷ σεβ. μητροπολίτῃ παρέχεται ἰδιαίτερα περιθάλψις πρὸς τοὺς ἐν φυλακαῖς κατὰ τὰς μεγάλας ἐορτὰς τοῦ Χριστιανισμοῦ.

— Ἐν τῇ ἱ. μητροπόλει Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας ἀπὸ τοῦ ἔτους 1914 ἔχουσι τοποθετηθῆ ἐν ἅπασιν τοῖς ἱ. ναοῖς κυτῖα ὑπὲρ τῶν πτωχῶν, κατὰ πᾶσαν δὲ μεγάλην εορτὴν περιάγεται δίσκος, ἐκ τοῦ προϊόντος τοῦ ὁποίου περιθάλπνται ἐκάστοτε οἱ ἀναξιοπαθοῦντες. Ἰδιαίτερας σημειώσεως ἄξιον εἶναι ὅτι ὁ ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος τῆς Μητροπόλεως ταύτης συστηματικῶς καὶ ἐπιμόνως ἀσχολεῖται εἰς τὴν περισυλλογὴν τῶν ἀπόρων ὀρφανῶν, ἅτινα παραδίδει πρὸς υἰοθεσίαν εἰς εὐπόρους οἰκογενεῖας τῆς Μεσσηνίας. Ἐν Φιλιατροῖς, Γαργαλιάνοις καὶ Κρεσταινίσις δρῶσι σύλλογοι φιλανθρωπικοὶ καὶ ἠθικοκοινωνικοὶ, ἐν οἷς ἐνεργῶς συνεργάζονται οἱ ἱερεῖς διὰ τὴν φιλανθρωπίαν καὶ τὴν διὰ διαλέξεων μόρφωσιν τοῦ λαοῦ.

— Ἐν τῇ ἱ. μητροπόλει Ὑδρας καὶ Σπετσῶν

λειτουργούσι τὰ ἐξῆς κοινωνικῆς μορφῆς καθιδρύματα :

- 1) Γηροκομείον ἐν Ὑδρῶν, οὗ τὴν διαχείρισιν ἔχει ὁ καθεδρικός ναὸς τῆς μητροπόλεως, 2) ἡ ἤδη κρατικὴ Σχολὴ Ἐμπορ. Ναυτιλίας, εἰς τὴν ἴδ. ναὶν τῆς ὁποίας ἐπρωτοστάτησεν ὁ σεβ. μητροπολίτης μετὰ τοῦ περὶ αὐτὸν μητροπολιτικοῦ συμβουλίου καὶ ἐδαπάνησε 33,000 δραχ. ὁ πτωχὸς καθεδρικός ναὸς τῆς πόλεως, ἐν αὐτῇ δὲ τακτικῶς διδάσκει τὸν θ. λόγον αὐτὸς ὁ σεβ. μητροπολίτης Ὑδρῶν, 3) Ἐπαγγελματικὴ Σχολὴ ἐργασιῶν στεγαζομένη δωρεάν ἐν κτιρίῳ ἀνήκοντι εἰς τὸν καθεδρικὸν ναόν, ὅστις ἐδαπάνησεν ἐπίσης 30,000 δραχ. ὑπὲρ τοῦ ἡλεκτροφωνισμοῦ τῆς πόλεως καὶ παρέχει ἐτήσια βοηθήματα εἰς ἀπόρους σπουδαστὰς ἀφοτέρων τῶν φύλων, 4) τὸ ναυροπούλειον ἴδρυμα, ἐν Πόρῳ, πρὸς προίκισιν πτωχῶν νεανίδων ἐκ Πόρου ἢ Γαλατῶ καὶ 5) φιланθρωπικοὶ σύλλογοι λειτουργοῦντες ὑπὸ τὴν προεδρίαν καὶ προστασίαν τοῦ σεβ. μητροπολίτου, ὡς τὸ ἐν Ὑδρῶν φιλοπρωχον Ταμεῖον Ἀγ. Εὐφρόνης, ὃ ἐν Σπέτσαις Σύλλογος τῆς Ἀγ. Βαρβάρας, ὃ ἐν Πόρῳ Σύλλογος τοῦ Ἀγ. Ἀθανασίου, ὃ ἐν Κρανιδίῳ τοῦ Προφ. Ἐλισσαίου κλπ.— Τὸ κήρυγμα τοῦ Θ. Λόγου διεξάγεται ἀνελλιπέστατα ὑπὸ τοῦ σεβ. μητροπολίτου, τοῦ ἱεροκλήρικος τῆς ἐπαρχίας, τοῦ γραμματέως τῆς μητροπόλεως κ. Ἰω. Δερζιζιώτου, τοῦ ἐφημερίου τοῦ Προγυμναστηρίου Πόρου κ. Δ. Παπανικολοπούλου καὶ τινῶν εὐμοιρῶντων μορφώσεως ἐφημερίων. Ἀπὸ τοῦ 1930, τέλος, ἤρξατο ἐν τῇ μητροπόλει ταύτῃ καὶ ἡ λειτουργία τῶν Κατηχητικῶν Σχολειῶν, ἥτις ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος παρουσιάζει ἀξίωση μείωτον πρόδον.

— Ἐν τῇ ἱ. μητροπόλει Φθιώτιδος λειτουργεῖ παρὰ τὴν τοῦ «Πατριωτικοῦ Ἰδρύματος Προστασίας τοῦ Παιδιοῦ» μὲ ἄριστα ἀποτελέσματα, ὃ «Σύλλογος φιλοπρωχων Λαμίας ὁ Εὐαγγελιστῆς Λουκάς» διανέμει κατ' ἔτος ὑπὲρ τὰς 40,000 δραχμῶν εἰς διαφόρους ἐνδεεῖς, εἰς πολλὰς δὲ πόλεις καὶ χωρία λειτουργοῦσι φιλοπρωχοὶ ἀδελφότητες ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ σεβ. μητροπολίτου διατελοῦσαι, ἐν αἷς ἐνεργὸν μέρος λαμβάνουσιν οἱ ἱερεῖς. Ἐπὶ πλεον ὑφίσταται ἐν τῇ μητροπόλει ταύτῃ παρὰ τὴν τοῦ «Ἀγιοταφικῆς Ἐταιρείας», τῆς πρωτοβουλίας δὲ καὶ χρηματικῆς συμβολῆς τοῦ ζειμνήστου μητροπολίτου Ἰακώβου καὶ τοῦ κ. Ἰω. Μακροπούλου ἰδρύθη ἔξωθεν τῆς Ἱ. Μονῆς Ἀνωτίτης τὸ «Σανατόριον Φθιώτιδος».

— Ἐν τῇ ἱ. μητροπόλει Φλωρίνης λειτουργοῦσι τρία φιλοπρωχα ταμεῖα ἐν τῇ ἔδρῃ τῆς μητροπόλεως καὶ συστάματα τῶν ἀπόρων μαθητῶν.

— Ἐν τῇ ἱ. μητροπόλει Φωκίδος ὁ σεβ. μητροπολίτης προεδρεῖ 1) τοῦ κληροδοτήματος Ν. Γιατζῆ, δι' οὗ κατὰ τὸ πλεῖστον συντηρεῖται τὸ ἐν Ἀμφίση Γυμνάσιον, 2) τοῦ Μαρκοῦ κληροδοτήματος, δι' οὗ ἐνισχύονται ἄποροι καὶ ἐπιμελεῖς μαθηταί, 3) τοῦ κληροδοτήματος Γ. Σταλλοῦ, δι' οὗ ἐπιδικάζεται ἡ ἴδρυσις νοσοκομείου ἐν Ἀμφίση, 4) τοῦ κληροδοτήματος Ἐλευθεροπούλου ἀποβλέποντος εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἀποκαταστάσεως πτωχῶν νεανίδων, καὶ 5) τῆς ὑπ' αὐτοῦ τοῦ σεβ. μητροπολίτου συσταθείσης φιλανθρ. ἀδελφότητος «Ὁ Κάλος Σαμαρείτης». Ἐκτὸς δὲ τῶν ὀργανισμῶν τούτων ἡ φιλανθρωπικὴ δράσις ἐνισχύεται καὶ ὑπὸ ἄλλων ὀργανώσεων, οἷαι ὁ σύλλογος κυριῶν «Ἀγ. Ἰωάννης ὁ Ἐλεήμων», ἡ «Χριστιανικὴ Ἀδελφότης Κυριῶν», τὸ κληροδοτήμα Ἀθανασοπούλου, ὅπερ διαχειρίζεται τὸ κοινοτικὸν συμβούλιον τῆς Κοινότητος Ἀμφισσῆς, ἥτις διαθέτει περὶ τὰς 70 χιλ. δραχ. ἐτησίως εἰς περιθαλψίν ἐνδεῶν, καὶ συστάματα πτωχῶν παιδῶν. Πλὴν τούτων λειτουργοῦσιν ἐτι καὶ φιλανθρωπικαὶ τινες ὀργανώσεις ἐν Ἰτέῳ Γαλαξειδίῳ κ. ἄ.

— Τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ ΓΑΒ ἐνέκρινε τὴν ἀπονομὴν συντάξεων ἀναπηρίας εἰς τοὺς κάτωθι ἱερεῖς: α) Νικόλαον Λυριντζῆν τέως ἐφημέριον ἱ. ναοῦ ἁγίου Νικολάου Δελφῶν, παθόντα ἐκ καταρράκτη ἀφοτέρων τῶν ὀφθαλμῶν, δραχ. 294 μηνιαίως. β) Λουκῆν Μαθῶν τέως ἐφημέριον ἱ. ναοῦ Εἰσοδία Θεοτόκου Ἡμεροβιγλίου Θήρας παθόντα ἐκ χρονίου σακχαρώδους διαβήτου κλ καὶ καταστάντα ἀνίκανον πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐφημεριακῶν του καθηκόντων, δραχ. 298 μηνιαίως. γ) Στέφανον Ἀναστασιάδην τέως ἐφημέριον ἱ. ναοῦ ἁγ. Βασίλειου Αἰγυαδιῶ, συμπληρῶσαντα τὸ 70ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του, λόγῳ γήρατος, δραχ.

434 μηνιαίως δ) Ἰωάννην Ἀθανασόπουλον τέως ἐφημέριον Φιλίας—Μεσσηνίας παθόντα ἐξ ἡμιπληγίας καὶ καταστάντα ἀνίκανον πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐφημεριακῶν του καθηκόντων δραχ. 310 μηνιαίως. Ὡσαύτως ἐνέκρινε τὴν χορήγησιν ἐφ' ἀπαξ βοηθημάτων εἰς τοὺς αἰδεσιμωτάτους Λάζαρον Παπαδόπουλον ἐφημέριον ἱ. ναοῦ Ὀσίου Μελετίου Σεπολίων ἐκ δραχ. 1000. Σπυρίδωνα Παπαθανασίου ἐφημέριον ἱ. ναοῦ ἁγίας Παρασκευῆς Καπανδριτίου 1500, Μιχαὴλ Τζανάκη ἐφημέριον ἱ. ναοῦ Μεταμορφώσεως Χριστοῦ Κοῆτης 300, Πρεσβυτέρων χήραν Παναγιώταν Νικολ. Χορμόβα 500. Δώρισε τοὺς ἱατροὺς κ. κ. Γ. Παπαδημητρίου καὶ Ἀλκιβ. Βιτόπουλον πρὸς ἔξετασιν τοῦ τοῦ τέως ἐφημερίου Ἐλαιῶνος ἱ. μητροπόλεως Ἡλείας Νικολάου Ἀέφα καὶ ἀπονομὴν αὐτῷ συντάξεως δι' ἀναπηρίαν. Ἐχορήγησε περιθαλψίν εἰς τὸν ἐν διαθεσιμότητι διατελοῦντα λόγῳ γήρατος τέως ἐφημέριον Λαομύνης ἱ. μητροπόλεως Πλαταμῶν-ς Γεωργίου Ἀναστασόπουλον Ἰσην πρὸς τὸ ἥμισυ τοῦ μισθοῦ τὸν ὅποιον οὗτος ἐλάμβανε καθ' ἂν χρόνον διετέλει ἐν ἀεργεῖᾳ, ἥτοι 250 δραχ. μηνιαίως, μολοντά δὲν περιεθαλιμοδοτεῖτο ὑπὸ τοῦ ναοῦ. Ἐχορήγησε βοηθήματα εἰς τὸν περιθαλψοῦν ἐφημέριον Νικόλαον Πλατῆν ἐκ δραχ. 1000. Εἰς τὴν Πρεσβυτέραν χήραν Μαρία Γεωργ. Παπαγεωργίου καίτοι καὶ Ἀμπελοχωρίου Ἀρτης 1500. Ἐχορήγησε περιθαλψίν εἰς τὸν ἐν διαθεσιμότητι διατελοῦντα ἱερέα Σπυρίδωνα Τσαμάλη τέως ἐφημέριον ἱ. ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου Σκαμίνου Ἀττικῆς ἐκ δραχ. 200 μηνιαίως. Ἐνέκρινε τὸν διορισμὸν τῶν ἱατρῶν κ. κ. Κοινῶν Σαράμου καὶ Ἐπαμεινώνδα Καρβέλη πρὸς ἔξετασιν τοῦ αἰτοῦντος τὴν ἀπονομὴν συντάξεως ἀναπηρίας Αἰδῆς. Ἰωαννῆν Εὐσταθιάδου τέως ἐφημέριον Αἰτωλικῶ, τῶν κ. κ. Χρήστου Κουτῆ καὶ Κρήστου Βάσου πρὸς ἔξετασιν τοῦ τέως ἐφημερίου Ρεπετίστης Παπα Ματθαίου Οἰκονομίδη καὶ τῶν κ. κ. Γεωργ. Παπαδημητρίου καὶ Ἀλκιβιάδου Βιτοπούλου πρὸς ἔξετασιν τοῦ ἀπονομῆν συντάξεως αἰτοῦντος ἱεροψάλτου ἱ. ναοῦ ἁγίου Νικολάου Πόργου Ἡλείας Πάνου Μπελοῦση.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝΙΝΠΟΛΕΩΣ

Ὁ τε ἑλληνικός καὶ ὁ γηγενὴς ἐν Αὐστραλίᾳ τύπος ἀναγράφουσιν εὐμενεστάτατος κρίσεως περὶ τῆς ἀκαταπονήτου δράσεως τοῦ σεβ. μητροπολίτου Αὐστραλίας κ. Τιμαθέου ἐπὶ τῇ ἐπανόδῳ αὐτοῦ ἐκ μακρῶς καὶ ἐπιπόνου περιόδου ἀνά τὰς ὀρθοδόξους ἑλληνικὰς παροικίας τῆς ἀχανοῦς ἡπείρου πρὸς ἐπισκεψίν, ἐνθάδρουσιν καὶ εὐλογίαν τῶν χριστιανῶν τῆς δικαιοδοσίας του. Ἐν Lismore ἱερ. ὕργησεν ἐν τῷ ἀγγλικανικῷ ναῷ. Ἐν Newcastle μετὰ τὴν ἀρχιερατικὴν λειτουργίαν, καθ' ἣν πολλοὶ τῶν χριστιανῶν μετέλαβον τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, οἱ Ἕλληνες τῆς πόλεως συνελθόντες ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α.Σ. ἔπληξαν τὸν πρῶτον ἐν Newcastle ἑλληνικὸν σύνδεσμον ὑπὸ τὴν προσηνωμίαν «Ὀμόνοια». Ἠναντιοῦ ἐπὶ τῆς εἰς τοὺς σταθμοὺς ὑποδοχῆς τῆς Α.Σ. ὑπὸ τῶν ὁμογενῶν μετέχει καὶ ὁ ἀγγλικανικός κλήρος, αἱ δὲ ἀγγλόφωνοι ἐφημεριδῆς τοῦ τόπου ἐξαιρουσαι τὰς ἐνδεεῖς τοῦ σεβασμοῦ τοῦ κλήρου τούτου πρὸς τὸν Ἕλληνα ἱεράρχην προσθέτουσιν ὅτι καὶ οἱ ἀγγλοὶ κληρικὸι ὑποδεχονται αὐτὸν ὡσεὶ εἶνε ἀγγλικανὸς ἐπίσκοπος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ὁ εἰς Λέσβον ἐπι ἐπισκέψει τοῦ σεβ. μητροπολίτου Μυτιλήνης κ. Ἰακώβου καὶ ἐπὶ ἀναφυχῇ καὶ λουτροθεραπείᾳ μετεβάς Παναγ. Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας παρακληθεὶς ὑπὸ τοῦ σεβασμωτάτου μετέβη μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κομπολίην Ἀγιάσων τῆς ἡμέρας τῆς ἀποδόσεως, τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, διὰ τὴν ἀγομένην ἐκεῖ πανήγυρον τοῦ ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως μεγάλου ναοῦ. Τὴν Α.Π. ὑπεδέχθησαν πᾶσαι αἱ ἀρχαὶ τῆς κομποπόλεως καὶ σύμπας ὁ εἰς χιλιάδας πολλὰς ἀνερχόμενος λαὸς, τὸν ὅποιον καὶ ἐδίδαξε χοροστατήσας κατὰ τὴν θείαν ἱερουσίαν, μεθ' ἣν ἐπεσκέφθησαν τὸ ἐνανθος ἀνεγεροθὲν τῆ ἀδρυτῶν μερίμνη τοῦ σεβ. κ. Ἰακώβου παρὰ τὴν Ἀγιάσων Σανατόριον. Οἱ ἐπίσημοι ξένοι πρὸς ἐσπέραν ἐπανῆλθον εἰς Μυτιλήνην.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Ἐκ στατιστικῆς δημοσιευομένης ἐν τῇ «Νέφ Σιών»

Ἱεροσολύμων πληροφοροῦμεθα ὅτι κατὰ τὴν τῷ 1931 γενομένην ἀπογραφὴν χριστιανικῶν κοινοτήτων ἐν Παλαιστίνῃ, πάντες οἱ ἀνήκοντες εἰς τὰς δέκα καὶ ἕξ διαφόρους ἐν τῇ χώρᾳ χριστιανικᾶς ὁμολογίας χριστιανοὶ ἀνέρχονται εἰς 91, 398, ἐκ τῶν ὁποίων ὀρθόδοξοι εἶνε 39, 727. Μετὰ τοὺς ὀρθόδοξους ἔρχονται οἱ λατῖνοι (18, 895) καὶ μετ' αὐτοὺς οἱ ρωμαιο-καθολικοὶ (μελχίται)· οἱ ὀλιγώτεροι δὲ εἶνε οἱ νεστοριανοὶ καθολικοὶ (1)6).

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΝΤΙΟΧΕΑΣ

Κατ' ἀνακοινωθὲν τοῦ γραφείου τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας μητροπολίτης Βόστρων ἐξελέγη ὁ Ἀθανάσιος Κλέιλα, ὁ δὲ μητροπολίτης Ἀμίδης θὰ παρακάθηται ἐν τῇ Ἱ. Συνόδῳ ἀνευ ψήφου μέχρι τέλους τοῦ προσεχοῦς Μαΐου ὅτε καὶ θὰ ὑποβάλλῃ ἐκθεσὶν περὶ τῆς καταστάσεως τῆς ἐπαρχίας του μετὰ περιοδείαν ἐν αὐτῇ. Ἀπεφασίσθη νὰ διοριζῆται ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Βραζιλίας καὶ Ἀργεντινῆς δι' ἀριστέτην περιόδον ἐπισκοπίας ὡς πατριαρχικός ἔξαρχος, ἀναβληθέντος ὅμως τοῦ διορισμοῦ διὰ λόγους ἐπιτοπίους ἀνετέθη ἡ ἐπί ἐν ἔτος ἐπισκοπίας τῶν ἐν Ἀργεντινῇ ὀρθόδοξων μεταναστῶν τοῦ κλίματος τοῦ Ἀντιοχικοῦ θρόνου εἰς τὸν μητροπολίτην Ἐπιφανείας. Σὺν ἄλλοις δ' ἀπεφασίσθη ὅπως ἀπὸ τῆς 1 προσεχοῦς Ἰανουαρίου ἐκδιδῆται ἐπίσημον ὄργανον τῆς Ἐκκλησίας, τὰ ἐκκλησιαστικὰ βιβλία ἐκδίδονται μόνον πατριαρχικῇ ἀδείᾳ, ἐπαναληφθῆ ἡ λειτουργία τῆς ἐν τῇ μονῇ Πελεμενίου Ἱερατικῆς σχολῆς καὶ ἐπιστρέψῃ εἰς Δαμασκὸν ὁ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ἀρχιερεὺς Βίκτωρ.

ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

Διὰ διατάγματος διορίζεται διοικητῆς τοῦ Ἁγίου Ὄρους ὁ κ. Περικλῆς Νούλης, πρώην ἀνώτερος ὑπάλληλος τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Ἐνεκα τῆς κατακλητικῆς αὐξήσεως τῆς μπολσεβικῆς ψευδευπιστημονικῆς φιλολογίας ἐν Βουλγαρίᾳ καὶ τῆς συστάσεως ἀντιθηρησκευτικῶν μουσείων ὑπὸ τῶν βουλγαρῶν κομμουνιστῶν, κατὰ τὸ παράδειγμα τῆς ἀντιθηρησκευτικῆς ἐν Ρωσίᾳ δράσεως ἐν τῷ ἐπισήμῳ ὄργάνῳ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας δημοσιεύεται προτροπὴ περὶ ἰδρύσεως ἀντιμπολσεβικῶν μουσείων εἰς πάσας τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία τοῦ κράτους, «ἵνα ἀποτραπῆ ἡ ἀνά τὴν χώραν διάδοσις τοῦ μολύσματος, τοῦ ἄγοντος εἰς τὴν χειροτέραν δουλείαν ἀφ' ὅσας ἐγγνώρισε μέχρι τοῦδε ἡ ἱστορία».

ΡΩΜΑ-ΓΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Λίαν προσεχῶς θὰ προσενεχθῆ εἰς τὸν Πάπαν Ρώμης «Χρυσὴ Βίβλος» εἰς ἣν προσεκλήθησαν νὰ ὑπογράψωσι πάντες οἱ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους τούτου, ἦτοι, τοῦ ἰθ' ἰωβιλαίου τοῦ θανάτου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἄγοντες ἡλικίαν 33 ἐτῶν καθολικοί.

Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος θέρους ἐν Nottingham τῆς Ἀγγλίας συνεκροτήθη Εὐχαριστίας Συνέδριον.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Τὸ Μέγα Συμβούλιον καὶ ἡ κυβέρνησις τοῦ καντονίου τῆς Βασιλείας (Bâle) ἐψημίσαν τὴν ἐπαναφορὰν τῆς προσευχῆς εἰς τὰ σχολεῖα.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, Λόγος εἰς τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου ἀνέκδοτος ἐπ' ὀνόματι Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας. (Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ τιμητικοῦ τόμου «Εἰς μνήμην Σ. Λάμπρου»). - Ὁ λόγος οὗτος, σωζόμενος ἐν κώδιξι τῶν βιβλιοθηκῶν τοῦ Ἀγ. Ὄρους, φέρων δὲ χαρακτηριστὰ μᾶλλον ἀφηγηματικῶν καὶ ἐν μέρει δραματικῶν, δὲν δύναται, κατὰ τὸν Μακαρ. ἐκδότῃν, ν' ἀποδοθῆ μετὰ ἀπολύτου βεβαιότητος εἰς τὸν ἄγ. Κυρίλλον. Καὶ ὑπομνησθεὶς μὲν ἡ σύνθεσις αὐτοῦ ἄλλους λόγους τοῦ Κυρίλλου, ὡς καὶ ἡ περὶ τῆς Θεοτόκου φρασεολογία του, ἄλλ' ἐσωτερικῶς μαρτυρίας ἱκανὰς δὲν παρέχει, ἐφ' ὅσον μάλιστα ἐν αὐτῷ δὲν ἀναπτύσσεται διδασκαλία τις. Παρὰ ταῦτα, ὁ λόγος ἤσκησεν ἐπίδρασιν ἐπὶ τὴν

διαμόρφωσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὑμνολογίας τῆς ἑορτῆς τῆς Ἀναλήψεως.

Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου, Ὁ ἀθηναϊκὸς κώδιξ τῶν πρακτικῶν τῆς Γ' Οἴκουμ. Συνόδου καὶ τὸ αὐτοκέφαλον τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου. (Ἀνάτυπον ἐκ τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν). - Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος κώδιξ ἀπόκειται ἐν τῷ Βυζαντινῷ Μουσείῳ, περιέχει δὲ τὴν ἀρχαιοτέραν συλλογὴν τῶν Πρακτικῶν τῆς Γ' Οἴκ. Συνόδου, ὣν ἱκανὰ μὲν εἶνε ἐν τῷ πρωτοτύπῳ, γνωστὰ μέχρι τοῦδε μόνον ἐκ λατινικῆς μεταφράσεως, δέκα καὶ ἕξ δὲ τὸ πρῶτον καθιστάμενα ἐκ τοῦ κώδικος τούτου γνωστὰ· διὰ τοῦτο δὲ καὶ μεγάλη εἶνε ἡ ἀξία του. Περὶ τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς Κύπρου ὁμιλεῖ ἡ πράξις τῆς 31 Αὐγ. 431. Ὁ Μακαρ. σ. παραβῶλον τὸ πρωτότυπον αὐτῆς πρὸς τὴν λατιν. μετάφρασιν, παρετήρησε σπουδαῖον λάθος ἐκ κακῆς ἀποδόσεως τοῦ πρωτοτύπου, διότι ὁ μεταφράστης τὸ μὲν μετέβαλε τὸ ὄνομα τοῦ ἐπισκόπου Ἀντιοχείας Θεοδότου εἰς Θεόδωρον, τὸ δὲ παρῴσιασεν αὐτὸν ὡς Ἀρχιεπίσκοπον Κύπρου, διάδοχον τοῦ Γρωτίλου. Διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου ἡ ὑπὸ τοῦ Μακαρ. Χρυσοστόμου ἐπιφερομένη ἐπανόρθωσις εἶνε πολὺ σπουδαία.

Ἰωάννου Α. Παπαδοπούλου, Κατηχητοῦ, Ἐπίτομος Δογματικῆ τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Ἀλεξάνδρεια, Πατριαρχικὸν Τυπογραφεῖον, 1933. Ἀνεκὰθεν παρ' ἡμῖν ἦτο αἰσθητὴ ἡ ἔλλειψις ἐνὸς εὐσυνόπτου δοκιμίου Δογματικῆς οὐ μόνον διὰ τὴν ἐν ταῖς Ἱερατικαῖς σχολαῖς διδασκαλίαν τοῦ θεμελιώδους τούτου μαθήματος τῆς Θεολογίας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ κληρικοῦ ἐν γένει. Μέχρι τοῦδε τὸ μάθημα ἐδιδάσκετο εἰς τοὺς ἱεροσπουδαστὰς καθ' ὑπαγόρευσιν, εἶνε δὲ παλαιὰ τῶν μαθητῶν ἡ δυσφορία ἐπὶ τῇ ἔλλειψει διδακτικῶν χειμῶνων, τῶσον σπουδαῖον μάλιστα μαθημάτων. Τὴν ἔλλειψιν ταύτην ἤλθε νὰ πληρῶσῃ ἡ ἀνά χεῖρας Δογματικῆς κατὰ τὸν μᾶλλον ἱκανοποιητικὸν τρόπον, διότι ἀποτελεῖ σύντομον, πλήρη, σαφὴ καὶ εὐληπτον ἐκθεσὶν τοῦ δογματικοῦ συστήματος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὅτι δηλ. ἀπαιτεῖται πρὸς ἄνετον σπουδὴν τῶν δογματικῶν αὐτῆς ἀληθειῶν ὑπὸ τῶν σπουδαστῶν. Τὸ ὅλον ἔργον διαρεῖται εἰς δύο μέρη, τὸ Θεολογικὸν καὶ τὸ Χριστολογικόν, ἀμφοτέρων δὲ προτάσσεται ἡ προσήκουσα Εἰσαγωγή, διαλαμβάνουσα περὶ τοῦ ὁρισμοῦ τῆς Δογματικῆς, περὶ τῶν πηγῶν αὐτῆς, περὶ τῆς πίστεως καὶ τῆς γνώσεως, ὡς καὶ περὶ τῆς διαμορφώσεως, τῆς ἀξίας καὶ τῆς διαίρεσεως τῆς Δογματικῆς. Καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ μέρει ἐν τέσσαρσι κεφαλαίοις ἐκτίθενται τὰ περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ Θεοῦ, τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου, τῆς θείας προνοίας, περὶ τοῦ πνευματικοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου ὡς ψυχοσωματικοῦ ὄντος· τὸ δὲ δευτέρον παγματεύεται ἐν τρισὶ τμήμασι τὰ κατὰ τὸ μυστήριον τῆς θείας οἰκονομίας, ἦτοι περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ἀπολυτρώσεως, περὶ τῆς οἰκειώσεως αὐτῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διὰ τῶν μυστηρίων καὶ περὶ τῆς τελειώσεως τῆς ἀπολυτρώσεως, ἦτοι περὶ τῶν ἐσχάτων. Πάντα τὰ δόγματα τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ὁ σ. στηρίζει ἐπὶ τῶν πηγῶν τῆς θείας Ἀποκαλύψεως μηδὲν ἀμάρτυρον ἐκτιθέμενος, ἐν ὑποσημειώσεσι δὲ διασαφεῖ ὅτι πλείονος ἀναπτύξεως χρήζει. Εἶνε εὐνόητος ἡ ἀνακοινοῖσις, τὴν ὁποίαν θὰ αἰσθανθῶσιν ἐκ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐπιτόμου ταύτης Δογματικῆς οἱ τε διδασκόντες καὶ οἱ διδασκόμενοι ἐν ταῖς Ἱερατικαῖς σχολαῖς καὶ πάντες ὅσοι θὰ ἤθελον νὰ ἔχωσι πρόχειρον βοήθημα εἰς τὰς δογματικὰς τῶν μελέτας, ἀξίως δὲ θερμῶν συγχαρητηρίων ὁ καὶ ἕξ ἄλλων δοκίμων μελετῶν γνωστῶς παρ' ἡμῖν σ. τοῦ χρησιμωτάτου τούτου δογματικοῦ δοκιμίου.

Ι. Σ. Μπούα, Ἐπισκοπῆς διαίρεσις. Ἀθήνησι, Τύποις «Φοινικός», 1933. - Διὰ τοῦ μελετήματος τούτου ἀντικρούεται ἡ δὲ ἀντικανονικὴ ἡ ὑπὸ τοῦ πρ. βουλευτοῦ Πειραιῶς κ. Ν. Γεννηματᾶ εισηγησις εἰς τὴν κυβέρνησιν τῆς γνώμης περὶ ἀποσπάσεως τῆς πόλεως τοῦ Πειραιῶς ἐκ τῆς κανονικῆς δικαιοδοσίας τοῖς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ ἀναδείξεως αὐτοῦ εἰς ἰδίαν μητρόπολιν. Ὁ σ. ἐπικρίων τὴν τῶσιν ταύτην τῆς ὑπὸ τῆς κομμικῆς ἐξουσίας αὐτογνώμονος ρυθμίσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων

ἀποδεικνύει ἀντικανονικήν ἐνδεχομένην τοιαύτην ἀπόπειραν διχοτομήσεως τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ἀνευ συννοδικῆς ἀποφάσεως καὶ συμφωνίας τοῦ οἴκελου ἱεράρχου, (Καρθαγ ν. 1, ν. 5' καὶ 14') ἀναπτύσσει δὲ ἐπιτυχῶς τὸ ζήτημα καὶ ἄλλως καὶ δι' ὀρθῆς ἐρμηνείας τοῦ 13' τῆς Δ' Οἰκ. Συνόδου καὶ τοῦ 14' τῆς ἐν Τρούλλῳ Ὁ. σ. εἰνε Μλαν ἀξιέπαινος διὰ τὸ εὐστοχον τῆς διαπραγματεύσεως τοῦ κανονικοῦ τούτου θέματος.

ΔΩΡΕΑΙ

Ἐπὲρ τοῦ Ἐκκλ. Ὁρφανοτροφείου Βουλιαγμένης προσέφεραν κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας ἡ κ. Ἀνδρομάχη Μελά δραχ. 1000, ὁ κ. Ν. Παναγιωτόπουλος δραχ. 2000, ὁ κ. Κωνστ. Προσκυνητοῦ δραχ. 500, ἡ ἐνωσις οἰκιστῶν Βουλιαγμένης δραχ. 500, ὁ Σύνδεσμος παραθεριστῶν Βουλιαγμένης δραχ. 500 καὶ ὁ μικρὸς Ἀλέξ. Φουσιάνης δραχ. 71. Ἡ Κατίγκω Μακοπούλου διὰ διαθήκης κατέλιπεν εἰς τὸ Ὁρφανοτροφεῖον δραχ. 4.000. Ἡ κυρία Μαρία Μητροπούλου ἐδώρισεν ἀργυρᾶν κανδήλαν.

— Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α —
ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν.

Κενῆς οὐσῆς μῆς θέσεως τακτικοῦ ἐφημερίου ἐν τῷ ἐν Μεσαργῷ (Αἰγίνης) Ἱ. Ναφ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, καὶ ἐτέρας τοιαύτης ἐν τῷ Ἱ. Ναφ Προφήτου Ἡλίου (Ριζοπόλεως) καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσιν αὐτὴν ὅπως μέχρι τῆς 10ης Ὀκτωβρίου ἐν. ἔ. υποβάλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν νενομισμένων πιστοποιητικῶν πρὸς ἀνακήρυσιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26ῃ Αὐγούστου 1933.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Ἀθηνῶν Χρυσόστομος

Ἱ. Μητρόπολις Λαρίσης.

Προκειμένου νὰ ἀνακηρύξωμεν ὑποψηφίους πρὸς πλήρωσιν τῶν χρευσουσῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν ἐξῆς ἰ. ἐνοριακῶν ναῶν τῆς μητροπολιτικῆς ἡμῶν περιφερείας 1) ἁγίου Ἀθανασίου Πλατυκάμπου, 2) ἁγίου Ἀθανασίου Δένδρων καὶ 3) ἁγίου Γεωργίου Νιαμάτων συμφώνως τῷ νόμῳ καλοῦμεν τοὺς ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ προσόντα, ὅπως μέχρι τῆς 21 Σεπτεμβρίου ἐν. ἔτ. υποβάλωσιν ἡμῖν δι' αἰτήσεώς των τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα πιστοποιητικά (Ἀρθρ. 83 κωδ. νόμου 5439). Ἐν Λαρίσῃ τῇ 28 Αὐγούστου 1933. † Ὁ Λαρίσης Ἀρσένιος.

Ἱ. Μητρόπολις Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὸ ἀρθρον 81 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 5439 περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημεριῶν, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς χρευσούσας θέσεις τακτικῶν ἐφημεριῶν τῶν Κοινοτήτων Κάτω Βασιλικῆς, Ἀνθοφύτου (τέως Γρανίτσας), Ἐλευθεριανῆς, Ρίζης—Μαμάκου τῆς ἐπαρχίας Ναυπακτίας καὶ Ἀμπελακίου—Βάλτου ὅπως ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ σήμερον υποβάλωσιν εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 83 τοῦ αὐτοῦ νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικά ἔγγραφα τῶν προσόντων αὐτῶν προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυσιν ὑποψηφίων ἐφημεριῶν διὰ τὰς ὡς ἄνω ἐνορίας. Ἐν Μεσολογγίῳ τῇ 25ῃ Αὐγούστου 1933.

Ὁ † Αἰτωλοακαρνανίας Κωνσταντίνος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Ὑδρας καὶ Σπετσῶν

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 81 καὶ 82 τοῦ νόμου 5439 «περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημεριῶν κλπ.» καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ ἐν Σπέτσεις ἰ. ναοῦ τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Σωτήρος Χριστοῦ. Ὀρίζομεν δὲ πρὸς ὑποβολὴν τῶν σχετικῶν αἰτήσεων μετὰ τῶν κατὰ τὸ ἀρθρον 83 τοῦ ὡς ἄνω νόμου πιστοποιητικῶν προθεσμίαν μέχρι 15ης Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. Ἐν Ὑδρᾷ τῇ 28ῃ Αὐγούστου 1933. † Ὁ Ὑδρας καὶ Σπετσῶν Προκόπιος.

Ἱ. Μητρόπολις Γρεβενῶν.

Ἡ Ἱερὰ μητρόπολις Γρεβενῶν προσκαλεῖ τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ἐκ τοῦ νόμου προσόντα, ὅπως, ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης, υποβάλωσιν εἰς τὸ γραφεῖον αὐτῆς δι' αἰτήσεως τὰ ἀπαιτούμενα ἔγγραφα, προκειμένου νὰ γίνῃ ἀνακήρυσιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν δι' ἐκλογῆς τῶν χρευσουσῶν ἐφημεριακῶν θέσεων 1) Τρικοκκιάς καὶ 2) Ἐλαφίου. Ἐν Γρεβενοῖς τῇ 1ῃ Σεπτεμβρίου 1933.

† Ὁ Γρεβενῶν Νικόλαος.

Ἱερατικὴ Σχολὴ Ἄρτης.

Εἰδοποιοῦνται οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ φοιτήσωσιν εἰς τὴν πεντατάξιον Ἱερατικὴν Σχολὴν Ἄρτης, ὅπως προσέλθωσιν μέχρι τῆς 15ης Σεπτεμβρίου πρὸς ἔγγραφὴν.

(Ἐκ τῆς Ἐφορείας τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς)

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΙ

Τὸ τοπικὸν συμβούλιον ΟΔΕΠ τῆς ἰ. μητροπόλεως Ὑδρας καὶ Σπετσῶν διακηρύττει ὅτι, ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοκρασίαν ἐκποιήσεως ἐνεργηθησομένην δι' ἐνσφραγίστων προσφορῶν 1) ἀγρὸς εἰς θέσιν Βαγιοιᾶ Πόρου 2) ἀγρὸς εἰς θέσιν Παλάτια Πόρου καὶ 3) ἀγρὸς εἰς θέσιν Πίκιζα Γαλατᾶ—Τροιζηνίας, τῆς ἰ. μονῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Καλαυρίας βασι τῶν ὄρων τῆς ὑπ' ἀριθ. 1004 ἐ. ἔ. διακηρύξεως τοῦ τοπικοῦ συμβουλίου ΟΔΕΠ τῆς ἰ. μητροπόλεως Ὑδρας καὶ Σπετσῶν καὶ συγγραφῆς ὑποχρεώσεων. Ἡ δημοκρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Πόρῳ εἰς τὸν συνήθη τόπον τῶν δημοπρασιῶν τὴν 15ῃν Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὄραν 10—12 π. μ. ἐνώπιον τῆς ἀρμοδίας ἐπιτροπῆς. Τῆς συγγραφῆς ὑποχρεώσεων, καὶ λοιπῶν ὄρων δύναται νὰ λάβωσι γῶσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι εἰς τὸ οἰκεῖον Ὑποσημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς. Ὁ πρόεδρος τοῦ τοπ. συμβουλίου † Ὁ Ὑδρας καὶ Σπετσῶν Προκόπιος.

<p>ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ † ΖΙΧΝΩΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Πρόεδρος</p> <p>† ΕΔΕΣΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΣ Ταμίας</p> <p>† ΘΕΣΣΑΛΙΩΤΙΔΟΣ ΙΕΖΕΚΙΗΛ Γραμματεὺς</p> <p>Δε' ὅτι ἀφορᾷ τὴν Σύσταξιν ἀπευθυντίων Γραφεῖα «Ἐκκλησίας», Στοι Φιλοθέης.</p>	<p>ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ</p> <p>Ἐσωτερικὸν δρχ. 60. Ἐξωτερ. φρ. 60 Ἀμερικῆς δολλ. 3. Μονῶν καὶ Ναῶν ἐπαρχιακῶν Πρωτευουσῶν δρχ. 100 Ναῶν χωρίων δρχ. 60 Ἐξέτων Ἐσωτερικῶν δρχ. 30 Φοιτητῶν καὶ ἱεροσπουδαστῶν δρχ. 30 Τὰ χρηματικὰ ἐμβλήματα διαβιβάζονται: Ταμίαν «Ἐκκλησίας» Σεβ. Μητροπ. Ἐδεσσης κ. Κωνσταντίνου, Γραφεῖα Ἱ. Συνόδου.</p>
---	---

Τύποις «Φοῖνικος» ὁδὸς Σταδίου 44, Ἀθήναι